

REGIO EINDHOVEN

DAAROM CULTUUR EDUCATIE.

HET MAGAZINE OVER DE WAARDE
VAN CULTUUR OP SCHOOL

INTERVIEWS

CMK AANBIEDERS

EN MEER

 CultuurStation

IEDER KIND IS EEN
KUNSTENAAR, DE
MOEILIKHEID IS ER
ÉÉN TE BLIJVEN ALS JE
GROOT WORDT

- Pablo Picasso -

Voorwoord

DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.

Wanneer je een theatermaker, dansgezelschap, muziekdocent of podiumprogrammeur vraagt naar het belang van cultuureducatie, hoef je niet lang op antwoord te wachten. Het culturele veld is doordrongen van de meerwaarde van kunst en cultuur: van de impact op je persoonlijke ontwikkeling, de impact op de samenleving en de leefbaarheid daarin. Niet zo gek ook, want wie voortdurend de verwondering bij kleuters en schoolkinderen ziet, of in nagesprekken met pubers merkt hoe een voorstelling telkens weer open gesprekken oproept, ziet die impact dagelijks met eigen ogen.

Maar wanneer cultuur slechts een incidentele activiteit in je klas is, het belang van toetsbare vakken als rekenen en taal steeds meer prioriteit krijgen, het lesrooster op je school al vast ligt én de overvolle agenda met administratieve taken steeds verder dicht slibt, dan kan dat belang van cultuureducatie zomaar eens naar de achtergrond verschuiven. Helemaal omdat veel van de effecten van cultuureducatie niet direct zichtbaar en meetbaar zijn. Ze werken door, zoals ik ook in het artikel op pagina 32-33 betoog.

Het is juist de veelheid aan ervaringen, perspectieven en creatieve processen die impact maken en zorgen dat je buiten de kaders (innovatief) kunt blijven denken. Dat je jezelf en de wereld kunt blijven bevragen. Want zoals Pablo Picasso al schreef:

Ieder kind is een kunstenaar, de moeilijkheid is er één te blijven als je groot wordt.

Hier kan het onderwijs een belangrijke bijdrage aan leveren. Juist daarom is verankering in het curriculum voor alle leerjaren van belang.

Bij CultuurStation zijn we blij dat veel scholen in en om Eindhoven hier al actief op inzetten, vanuit een eigen cultuurvisie. Voor wie nog twijfelt, onderstreept onze campagne Daarom Cultuureducatie. dit belang opnieuw: met wetenschappelijke inzichten tijdens ons congres op 8 april 2026, met een podcast waarin verschillende perspectieven samenkomen, en met dit magazine - hopelijk een blijvende bron van inspiratie in de docentenkamer. Zodat jij en je collega's steeds opnieuw motivatie vinden om cultuureducatie structureel te verankeren en samen te werken aan een doorgaande lijn van de kleutergroep tot en met het voortgezet onderwijs.

Lees hoe Eindhovense culturele aanbieders het belang van cultuureducatie zien en scholen daarbij ondersteunen. Ontdek waarom de koppeling met techniekeducatie volgens Brainport Development van grote waarde is. Ontdek hoe collega-instellingen als Filmhub Zuid en Erfgoed Brabant jou kunnen helpen. En lees waarom mijn collega's en ik bij CultuurStation dit werk zo belangrijk vinden - en wat wij voor jouw school kunnen betekenen.

Marieke Vosselman
Directeur CultuurStation

CultuurStation

De schakel tussen onderwijs en cultuur

CultuurStation is dé onafhankelijke bemiddelaar voor cultuureducatie in Eindhoven. Van een theaterbezoek tot een dansworkshop of een kunstproject in de klas: wij verbinden scholen met culturele aanbieders die passen bij het thema of de (cultuur)visie van de school.

Onze ambitie is dat alle leerlingen in Eindhoven structureel en kwalitatief goed cultuuronderwijs krijgen aangeboden en kennis kunnen maken met hun culturele omgeving. Ongeacht achtergrond, gender of (on)mogelijkheden. Daarom ondersteunen we scholen bij het ontwikkelen van een cultuurvisie, verbinden we ze met het rijke culturele aanbod in de stad en professionaliseren we leerkrachten om zelf cultuurlessen te geven.

WAAROM CULTUUREDUCATIE?

Omdat wij geloven dat kinderen en jongeren daardoor sterker de toekomst in kunnen. Het bereidt ze voor om creatieve antwoorden te vinden op nieuwe vragen. Cultuureducatie stimuleert nieuwsgierigheid, creativiteit en verbeeldingskracht. Het leert leerlingen om met een open blik naar zichzelf, de ander en de wereld te kijken. Ze ontdekken nieuwe talenten en leren zich op verschillende manieren uit te drukken. In een maatschappij waar prestaties vaak centraal staan, biedt kunst en cultuur ruimte voor experiment en een eigen creatief proces.

WAT DOET CULTUURSTATION?

In opdracht van de Gemeente Eindhoven en Stichting Cultuur Eindhoven vervult CultuurStation een basisfunctie voor cultuureducatie in de stad. Dat doen we onder andere door:

- scholen en culturele aanbieders met elkaar te verbinden als onafhankelijk bemiddelaar
- kennis en advies te bieden over cultuureducatie
- netwerken te organiseren voor onderwijs en cultuur waarin kennisdeling centraal staat
- penvoerder te zijn voor Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)* in Eindhoven

WAAR KUN JE BIJ ONS VOOR TERECHT?

Een overzicht van het culturele aanbod voor onderwijs in Eindhoven

Op cultuurstation.nl verzamelen we het culturele aanbod van aanbieders uit Eindhoven. Zo zie je eenvoudig wat zij jouw school te bieden hebben.

Cultuur-op-Maat (CmK)

Ons activiteitenprogramma voor Cultuureducatie met Kwaliteit: Stel een cultureel activiteitenprogramma samen dat aansluit bij de visie of thema's van jouw school en maak gebruik van de gelden die hiervoor beschikbaar zijn gesteld door het ministerie van OCW.

* CmK is een door de rijksoverheid gefinancierd programma om cultuureducatie met kwaliteit te verankeren in het onderwijs.

DAAROM CULTUUR EDUCATIE.

Schoolvoorstellingen

Wij programmeren dans-, muziek- en theatervoorstellingen waar je met je klas van kan genieten op school of in het theater.

Maak het Mee

Wij bieden het Maak het Mee - programma, een keuzemenu vol culturele meemaak-activiteiten. Als aanvulling op Cultuur-op-Maat (CmK), of gewoon los in te zetten.

Stedelijke projecten

Via CultuurStation kun je aanmelden voor projecten zoals GLOW, Wonka Podia of The Unforgettable Class.

Leerplein

We bieden workshops, trainingen en scholingsprogramma's voor leerkrachten én culturele aanbieders. Denk aan basisvaardigheden theater, beeldende kunst of dans voor leerkrachten, trainingen procesgerichte didactiek en meer.

Netwerken

We organiseren netwerken voor zowel het onderwijs als het culturele veld, waarin we kennis delen.

Advies

We zijn te bereiken voor alle vragen en advies rondom cultuureducatie.

CULTUUREDUCATIE STRUCTUREEL VERANKEREN IN JE ONDERWIJSPROGRAMMA

Wil je cultuureducatie een vaste plek geven in het curriculum? Meld je dan aan voor Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Niet alleen helpen we jou met

het (door)ontwikkelen van jullie cultuurvisie, ook ondersteunen we je deze visie (of specifieke thema's) te vertalen naar activiteiten voor alle klassen met Cultuur-op-maat. En daar ondersteunen we je ook financieel bij! Want wordt jouw school CmK-school dan verdubbelen wij minimaal je inleg om deze activiteiten te bekostigen. Zodat jij een stevig en kwalitatief programma kunt wegzetten.

Elke deelnemende school (po én vo) krijgt begeleiding van een intermediair van CultuurStation. Die denkt onafhankelijk mee en helpt je de weg te vinden in het brede aanbod.

OOK VOOR LOSSE ACTIVITEITEN

Zoek je een voorstelling voor je klas, een kunstvakdocent, een regisseur voor de eindmusical of een goede besteding van CJP-gelden? Ook dan kun je bij ons terecht. Dankzij ons netwerk koppelen we jouw vraag snel aan een passende aanbieder.

NIET GEVESTIGD IN EINDHOVEN?

Dan verwijzen we je graag door naar collega-organisaties in Brabant, zoals Kunstloc Brabant (voor een overzicht van alle cultuurpunten in Brabant), Huis73, CiST of De Nieuwe Veste.

Alhoewel elke gemeente op een andere wijze invulling geeft aan Cultuureducatie met Kwaliteit, is de kern van ons werk hetzelfde: zorgen dat scholen hulp krijgen bij het verankeren van kwalitatief goede cultuureducatie onder schooltijd.

MEER WETEN?

Bezoek onze website: www.cultuurstation.nl.

DAAROM CULTUUR EDUCATIE.

Volgens.....

THE RUGGEDS

Het meemaken van kunst en cultuur draagt bij aan het ontwikkelen van **creatief vermogen, artistieke expressie, persoonlijke vorming en het verbindt**. Juist omdat de impact op ontwikkeling zo groot is, is cultuureducatie van essentieel belang.

CARTE BLANCHE

Kunst geeft ons manieren om **anders naar de wereld te kijken** en ons gevoel met elkaar te delen. Het maakt ons kritische, meer empathische en volledige mensen.

WONDERSTUDIO

Cultuureducatie verbindt voelen, **denken en doen!**

INGRID VAN ZUMMEREN

Verwondering is een **talent** dat ontwikkeld kan worden.

TEMPORARY ART CENTRE

Door cultuureducatie ontstaat nieuwsgierigheid en plezier in ontdekken, onderzoeken en maken. Het biedt een **inclusieve ruimte** waarin iedereen mee kan doen.

DE MUZIEKFABRIEK

Muziek heeft de unieke kracht om te verbinden en **emoties te uiten**. Daarnaast houdt het je fit en is het goed voor je hersenen.

PENNINGS FOUNDATION

Fotografie helpt om verwondering, **nieuwsgierigheid en bewustwording** te stimuleren. In een tijd vol beelden is visuele geletterdheid essentieel.

THE FREEDOM THEATRE

Culturele uitwisseling is eigenlijk altijd educatief. Het brengt je hoe dan ook in **verbinding** met elkaar. Je kunt samen kletsen over wat je gezien hebt en delen wat je erbij denkt of voelt.

HERINNERINGSCENTRUM HORNEMANN

Cultuur gaat over hoe we met elkaar samenleven: met openheid, **respect voor verschillende perspectieven**. Cultuureducatie nodigt uit om na te denken, vragen te stellen en een eigen mening te vormen.

VAN GOGH VILLAGE MUSEUM

De wereld is groter dan je eigen vertrouwde omgeving. **Kijk eens met de ogen van een ander.**

Luister onze Podcast Daarom Cultuureducatie.

CULTUURCOÖRDINATOREN
RAMSES VAN OERS EN
ERNA VAN ROSMALEN

Bij De Korenaar (PO) en het Huygens Lyceum (VO) zetten cultuurcoördinatoren Ramses en Erna zich elke dag in om cultuureducatie een stevige, vanzelfsprekende plek te geven in hun school. Ramses ziet het als zijn opdracht om leerlingen kennis te laten maken met een wereld die groter is dan het klaslokaal. "Er zijn zó veel meer mooie dingen te beleven dan wat je binnen de vakken kunt wegzetten.", vertelt hij.

Voor Erna draait het om blijvende impact. "Het gaat er niet om dat je eventjes bezig bent. Het moet iets zijn wat ze over tien jaar nog weten." Ze vertelt over een bezoek aan een documentaire rond een bijzonder thema: "In de klas bekeken we de trailer. Het was een uitgesproken categorie leerlingen die daar wat van vinden. En ze mochten zich uitspreken. Juist niet braaf! Het leuke was dat ze vervolgens in de zaal zaten en dat daar de spelers uit de film ook waren. Ze konden er vragen aan stellen. **En toen ze in gesprek gingen gebeurde er iets in hun kijk. Dat vind ik nou de moeite waard.**"

"Dat is de kracht van live ontmoeting.", vult Ramses aan. "Ik zag het toen muzikanten speelden op school. Als leerlingen het instrument kunnen voelen en zien hoe iemand het bespeelt, dan raakt dat dieper." Wat Ramses en Erna laten zien, is dat cultuureducatie niet draait om een uitje, maar om ervaringen die iets in beweging zetten.

RITA VAN LEEUWEN
DIRECTEUR OP SBO
DE PETRASCHOOL

Op SBO De Petraschool, waar Rita directeur is, krijgt cultuureducatie een plek die verder gaat dan een les op het rooster. Hier is het een ervaring die de leerlingen optilt. Zo zorgt de school bijvoorbeeld dat leerlingen op het podium van een echt theater staan!

"Het is geweldig om te zien hoe kinderen in de spotlights staan.", vertelt Rita "Spiegels met lampjes in de kleedkamer... Ze voelen zich echte filmsterren. En ze schitteren op het podium! Juist in het speciaal onderwijs maakt dat een wereld van verschil.

Cultuureducatie geeft leerlingen ruimte om zichzelf te laten zien op een manier die in de klas niet altijd lukt.", vervolgt zij. "Op het podium ontdekken ze talenten waarvan ze soms zelf niet wisten dat ze die hadden. Misschien nog wel het mooiste moment speelt zich af in de zaal. Hele families komen naar het theater, vaak voor het eerst. Je haalt ouders het theater binnen, en laat hen andere facetten van hun kinderen zien. En dan zie je iedereen stralen."

Cultuureducatie verbindt. Het opent deuren. Het creëert herinneringen die blijven. Wat er op de Petraschool gebeurt, laat zien hoe groot de waarde kan zijn wanneer je kinderen letterlijk en figuurlijk in het licht zet.

**Benieuwd naar het hele verhaal van Ramses, Erna en Rita?
Luister de podcast op Spotify en ontdek waarom cultuureducatie
een plek verdient in het hart van elke school.**

DISCIPLINE

Beeldend, Design,
Kunst & Technologie

DOELGROEP

PO, VO en
Speciaal Onderwijs

Architectuurlessen

Architectuurlessen laat leerlingen ruimtelijk ontwerpen met architectuur als verbindend thema. In samenwerking bedenken ze creatieve oplossingen voor beeldende, technische en maatschappelijke uitdagingen.

DE WERELD OM JE
HEEN IS ÉÉN GROTE
SPEELTUIN

CREATIEF ENTHOUSIASME

"In ieder kind schuilt een architect.", vertelt Wouter van Niel, architect en oprichter van architectuurlessen. "Of op z'n minst iemand die droomt over hoe de wereld er anders uit kan zien. Wij stimuleren kinderen om die dromen verder te ontwikkelen én deze ruimtelijk te verbeelden met een flinke dosis creatief enthousiasme. Maakvaardigheden mogen hierbij geen drempel zijn: we leren ze stap voor stap nieuwe technieken, waardoor hun vertrouwen groeit om zelf creatieve oplossingen te bedenken." "Tijdens dit proces is het prachtig om te zien hoe kinderen opbloeien.", gaat Erik Zonneveld, gastdocent en mede-eigenaar van Architectuurlessen verder. "Je voelt dat ze plezier hebben in het leren via een creatief maakproces. Ze ontdekken dat ze zelf iets kunnen maken, verzinnen en oplossen. En ze zien dat dit tot verrassende en indrukwekkende ontwerpen leidt waar ze trots op zijn."

DE MAAKBARE WERELD

Wouter vertelt dat architectuur het vakoverstijgende vertrekpunt is voor het ontwikkelen van lesmateriaal en projecten. "We sluiten aan op de belevingswereld van kinderen. Je kunt onze projecten altijd aan andere thema's of leerdoelen koppelen. Door vanuit de gebouwde omgeving te kijken, ontdekken kinderen hoe de wereld is vormgegeven én dat zij daar zelf aan kunnen bijdragen. En hopelijk zien ze de wereld als één grote speeltuin waar ze zelf aan kunnen meebouwen."

Erik legt uit waarom technische- en creatieve maakvaardigheden voor hen essentieel zijn voor impactvolle cultuureducatie.

"Regelmatig komen we leerlingen tegen die nog nooit een schaar hebben vastgehouden, lijm gebruiken alsof ze aan het kitten zijn

of het kleinst mogelijke vierkantje midden uit een groot kartonvel aan het knippen zijn. Door gereedschappen en materialen bewust in te zetten groeit het maakvertrouwen van leerlingen. Impact maken op de wereld om hen heen wordt zo steeds toegankelijker.”

NEEM LEERLINGEN SERIEUS EN GEEF ZE VERANTWOORDELIJKHEID

“De (vak)docent heeft een belangrijke rol bij het aanwakkeren van eigenaarschap binnen creatieve ontwerpogaves.”, vult Wouter aan. “Bijvoorbeeld met mooie materialen en het werken met serieuze gereedschappen. Wij worden nog elke dag overweldigd door kinderen die zich serieus genomen voelen en met trots hun eigen ideeën hebben verbeeld.”

VERANKERING IN HET ONDERWIJS

Als je resultaatgericht werken loslaat en kinderen zelf de antwoorden mogen verzinnen, zie je ze opbloeien. Dit eigenaarschap zorgt ervoor dat ze anders kijken en denken. En terwijl ze dit eigenaarschap voelen, werken ze met verschillende materialen en technieken, denken ze na over hun ontwerpproces, verzinnen ze varianten voor problemen die ze in dat proces tegenkomen, en gebruiken ze taal om hun ideeën uit te wisselen. Daarom is cultuureducatie niet iets wat bovenop het curriculum komt, maar juist een essentieel verbindend en vakoverstijgend onderdeel.

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Architectuurlessen
Galileistraat 2
5621 AE Eindhoven
06 457 929 96
info@architectuurlessen.nl

Website

www.architectuurlessen.nl

DISCIPLINE

Beeldend, Kunst &
Technologie, Literatuur

DOELGROEP

PO, VO en
Speciaal Onderwijs

Bibliotheek Regio Eindhoven

“Leesplezier en cultuurbeleving dragen bij aan de ontwikkeling van het kritisch lees- en denkvermogen, het creatief vermogen, emotionele intelligentie en communicatievaardigheden. Vaardigheden die kinderen nu én in de toekomst nodig hebben om volwaardig mee te doen in de samenleving.”

Fanny Gijbers, coördinator educatie

BEGRIP VAN DE WERELD VERDIEPEN

Fanny is ervan overtuigd dat leesbevordering en cultuureducatie elkaar versterken in de onderwijspraktijk: “Beide dragen bij aan de ontwikkeling van kinderen tot betrokken en vaardige deelnemers aan de samenleving. Leesbevordering gaat niet alleen over vlot en correct lezen. Het gaat ook om begrijpend lezen, kritisch nadenken en leesplezier. Denk aan voorlezen, boekgesprekken of samen een tekst analyseren. Cultuureducatie richt zich op het ontwikkelen van creatieve en artistieke vaardigheden. Leerlingen leren zich uit te drukken via beeldende opdrachten, drama, muziek, dans of media. Bij beide leren kinderen keuzes maken, experimenteren en nadenken over wat ze willen laten zien of vertellen.

De kracht zit in de combinatie. Door leuke, afwisselende en inspirerende activiteiten aan te bieden waarin lezen en schrijven samenkomen met andere disciplines maak je impact op een dieper ontwikkelingsniveau.”

SAMENWERKEN

Het team leesmediaconsulenten van de Bibliotheek Regio Eindhoven wil samen met scholen in het primair en voortgezet onderwijs impact maken op de ontwikkeling van kinderen. “Daarvoor gaan we per school in gesprek over de wensen en behoeften”, vertelt Fanny. “Daarbij kun je denken aan een leesmediaplan, verder ontwikkelen van de expertise van leerkrachten en samenstellen van een passend aanbod waarin leesvaardigheid en cultuureducatie samenkomen. Daarbij maken we natuurlijk onderscheid in het niveau van de leerlingen en combineren we aandacht voor basisvaardigheden met leuke en verrassende activiteiten. Op die manier voelt leren niet als

leren en werken kinderen met plezier aan hun ontwikkeling op meerdere vlakken.”

MULTIDISCIPLINAIRE ACTIVITEITEN

“Het aanbod van activiteiten dat taal en cultuur combineert is eigenlijk eindeloos.”, gaat Fanny enthousiast verder. “Denk maar aan een gedicht, dat je kunt omzetten in beeldend werk. Of een boek of verhaalthema verbeelden in een scene. Of passende muziek bedenken bij een verhaal. Misschien kunnen leerlingen het einde van een boek wel herschrijven en dit presenteren.”

BETEKENISVOL ONDERWIJS

Door gesprekken te voeren over boeken en kunstwerken en eigen werk te maken, leren leerlingen hun gedachten onder woorden te brengen. Ze oefenen met reflecteren en de perspectieven van anderen te zien: Waarom maak je deze keuze? Wat wil je overbrengen? Wat betekent dit voor jou? Op deze manier zijn lezen en creativiteit geen losse onderdelen van het curriculum, maar versterken ze elkaar in betekenisvol onderwijs.

CULTUUREDUCATIE EN LEESBEVORDERING: DE KRACHT ZIT IN DE COMBINATIE

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Hoofdlocatie

De Witte Dame
Emmasingel 22
5611 AZ Eindhoven
040-260 42 60

Website

www.
debibliotheekeindhoven.nl/
educatie

Wist je dat

Eindhoven barst van kunst, cultuur en erfgoed?

Eindhoven meer dan **70 CULTUUR-LOCATIES TELT** waar je kunt genieten van beeldende kunst, muziek, dans en theater

Je in Eindhoven kunt **FIETSEN OVER LICHTGEVENDE KUNST?** Het Van Gogh-fietspad maakt je rit magisch

Op Eindhoven Centraal een **GEDICHT VAN FRESKU** op de trap staat? Een warm welkom voor iedereen die binnenkomt

De Berenkuil de **GROOTSTE LEGALE GRAFFITIPLEK** van Nederland is?

Het Philipsmuseum in de fabriek staat waar de **ALLEREERSTE GLOEILAMP** werd gemaakt? Hier begon de Lichtstad écht te stralen

Eindhoven ondanks z'n jonge vibe toch **140 RIJKSMONUMENTEN** heeft?

Eindhoven een **PARADIJS VOOR STREET ART** is? De stad zit vol kleurrijke muren én heeft zelfs een eigen Street Art Platform

Je jouw vrolijkste, mafste loopje kan doen in de **SILLY WALKS-TUNNEL**?

Stichting **CULTUUR EINDHOVEN** jaarlijks de Eindhoven Cultuurprijs uitreikt? Onder andere Wildpark en Dynamo gingen trots naar huis

Art Eindhoven jaarlijks **NIEUW KUNSTTALENT** in de spotlights zet?

MUZIEKFESTIVAL HIT THE CITY jaarlijks duizenden mensen gratis nieuwe muziek laat ontdekken?

Eindhoven er twee musea bij krijgt? **MUSEUMPARK VONK EN EEN VESTIGING VAN HET RIJKSMUSEUM!**

Eindhoven elk jaar verandert in de **WERELDHOOFDSTAD VAN DESIGN** tijdens Dutch Design Week?

CULTUUREDUCATIE RAAKT OP HEEL VEEL VLAKKEN DE WARE BETEKENIS VAN HET LEVEN

- Saskia Lammers -

*Wethouder Welzijn, Werk, Armoede, Cultuur en Design
Gemeente Eindhoven*

In onze podcast deelt
Saskia haar kijk op
cultuureducatie.
Luister de hele serie
op Spotify.

CKE: Cultuur en Kunst Eindhoven

DISCIPLINE

Beeldend, Dans, Kunst &
Technologie, Literatuur,
Muziek, Theater

DOELGROEP

PO, VO en
Speciaal Onderwijs

“Cultuureducatie is een ontdekkingstocht. Een avontuur in zien, voelen en doen. CKE brengt die ontdekkingstocht naar het basis- en voortgezet onderwijs. Met kunstvakdocenten in de klas, buitenschoolse programma’s, museumlessen en CKE Dagen vol workshops. Zo prikkelen we nieuwsgierigheid, ontwikkelen ze zelfvertrouwen en komt talent naar boven. Een warm én stevig pleidooi voor cultuureducatie.”

*Xavier Scheepers,
coördinator cultuuronderwijs*

DOEN, ERVAREN EN PROBEREN: DAT STAAT CENTRAAL

Op de basisschool brengen de kunstvakdocenten van CKE muziek, dans, theater, beeldende kunst en digitale media tot leven. Volgens Xavier sluit elke les aan op wat leerlingen al weten en kunnen: “Ze onderzoeken, experimenteren en ontdekken. Ze leren samenwerken, luisteren, vragen stellen en zichzelf uitdrukken. Kunstonderwijs is bij ons geen losse activiteit, maar een creatief avontuur dat kinderen bijblijft. In de lessen bedenken ze eigen ideeën en durven die te volgen. Voor heel veel kinderen is dat ook de start van hun culturele ontwikkeling.”

KUNST DIE JE VOELT

In de museumlessen stappen basisschoolleerlingen in een wereld waar alles draait om zien, voelen en ervaren. “Onze museumdocenten leiden hen langs kunstwerken in het Van Abbemuseum, laten hen spelen met vormen en kleuren, dagen hen uit en stellen vragen die nieuwe denkrichtingen openen. In anderhalf uur ontdekken kinderen dat kunst meer is dan kijken: het is beleven.”, vertelt Scheepers enthousiast. “Met deze gratis lessen geven we ieder kind de kans om zich onder te dompelen in een wereld die nieuwsgierigheid voedt en verbeelding aanzet. Iets wat zeker niet vanzelfsprekend is.”

CREATIVITEIT ZONDER GRENZEN

Middelbare scholieren kunnen bij CKE kiezen uit verschillende workshops. Die allemaal garant staan voor een dag vol energie en experimenten! Van dans, hiphop en DJ-skills tot schoolsoap maken of lichtkunst. Xavier vertelt trots hoe alles tijdens de CKE-dag draait om uitproberen, samenwerken en het vinden van een eigen stem. “Geen vaste route, geen goed of fout: wél

Foto: Freek van Buul

ontdekken, proberen en groeien. Hier mogen ze durven, fouten maken en leren van elkaar.”

DAAROM CULTUUREDUCATIE

“Kunst is geen luxe, maar een basisvoorwaarde. En essentieel voor leren en leven.”, legt de coördinator cultuuronderwijs uit. “Daarom biedt CKE leerlingen ruimte om hun eigen blik te ontwikkelen. Om anders te kijken, anders te denken en anders te durven. Door kinderen en jongeren in contact te brengen met kunst, ervaren ze wat kunst betekent. En ze leren zichzelf ontdekken, anderen beter begrijpen en met verbeeldingskracht naar de toekomst te kijken. In de klas, in het museum en daarbuiten.”

KUNST IS GEEN LUXE, MAAR EEN BASISVOORWAARDE

DAAROM CULTUUR EDUCATIE.

Foto: Freek van Buul

Locatie

Pastoor Petersstraat 180
5612 LW Eindhoven
040-215 32 63
onderwijs@cke.nl

Website

www.cke.nl

Dutch Design Week

Dutch Design Week (DDW) is een jaarlijks festival rond ontwerp. Elke oktober barst Eindhoven negen dagen lang van creativiteit en innovatie. Op meer dan 120 plekken in de stad krijg je een kijkje in de toekomst met vernieuwende ideeën, slimme producten en grensverleggende technologieën. Een week van verwondering en inspiratie voor iedereen die nieuwsgierig is naar de wereld van morgen.

**LAAT KINDEREN
ZIEN DAT ZIJ DE
WERELD KUNNEN
VORMGEVEN**

KINDEREN EN JONGEREN ZIJN DE MAKERS VAN DE TOEKOMST

Françoise Vos is project manager bij Dutch Design Foudation. Als je haar vraagt waarom cultuureducatie belangrijk is, hoeft ze daar niet lang over te denken: "Kinderen en jongeren zijn de makers en denkers van morgen. Zij groeien op in een wereld die snel verandert en zullen later meebepalen hoe onze samenleving eruitziet. Juist daarom is het belangrijk dat zij via cultuureducatie ontdekken hoe creativiteit, technologie en ontwerp bijdragen aan een positieve toekomst. Design geeft vorm aan hoe we wonen, werken, reizen, leven en met elkaar en de wereld omgaan. Het vormt, zichtbaar en onzichtbaar, onze samenleving en heeft een grote impact op ons dagelijks leven. Goed ontwerp maakt onze wereld mooier, duurzamer en eerlijker."

SPELEN MET DE WERELD VAN MORGEN

Tijdens DDW ontdekken kinderen en jongeren talloze voorbeelden van hoe onze toekomst 'maakbaar' is. Het festival moedigt hen ook aan om zelf hun omgeving vorm te geven. "Tijdens DDW is er ieder jaar weer zó veel anders te zien en te ervaren. Van windmolens die transformeren tot huizen of klimrekken, een tv waarop je met AI naar je eigen dromen kijkt, tot aan een heus "broodje poep": een speelse kennismaking met circulariteit, waarin poep wordt omgezet in waardevolle grondstoffen om graan voor broodjes te verbouwen." vertelt Françoise met een glimlach.

Foto: Nick Bookelaar

Foto: Max Kneefel

ONTWERP EN INNOVATIE IN DE KLAS

DDW sluit aan bij belangrijke thema's in het onderwijs, zoals digitale geletterdheid, mens, maatschappij en natuur. "En uiteraard kunst en cultuur! Via een van onze lespakketten of een bezoek aan het festival ontdekken leerlingen deze thema's op een inspirerende en actuele manier.", legt Françoise uit. "Leerlingen ontdekken hun talent als zij op een speelse en uitnodigende manier kennis maken met ontwerp en innovatie. Dat daagt hen uit om zelf creatief te denken, ze leren de wereld anders bekijken en ontwikkelen superwaardevolle nieuwe vaardigheden."

Foto: Max Kneefel

DAAROM CULTUUR EDUCATIE.

Locatie

DDW vindt plaats verspreid over zo'n 100 locaties in Eindhoven
040-296 11 50
young@dutchdesignfoundation.com

Website

www.ddw.nl

Bijzondere ervaringen

CARTE BLANCHE

We verzorgden eens een workshop aan een vierde klas ckv. Deze werd gegeven door onze spelers met een licht verstandelijke beperking, waaronder het syndroom van Down. De docent was verrast: de leerlingen, die normaal liever met andere dingen bezig waren dan de les, hingen aan hun lippen en toonden oprecht respect en bewondering.

ALBERT VAN ABBEHUIS

Tijdens ons makersproject 'Abby' zorgde de benadering van onze kunstenaars dat leerlingen zich geroepen voelden om hun stem te laten horen. Zelfs leerlingen die normaal niets van kunst moeten hebben.

TEMPORARY ART CENTRE

Het eerste schoolbezoek bij TAC was meteen een mijlpaal. De klas tekende kunstwerken na die op de vloer lagen. We werkten met UV-pennen, zonder te weten hoe het eindresultaat eruit zou zien. Pas toen het licht uitging en de uv lampen aangingen, verscheen alles. Het enthousiasme van de leerlingen was geweldig.

HERINNERINGSCENTRUM HORNEMANN

We laten leerlingen zien hoe propaganda vóór en tijdens de Tweede Wereldoorlog werkte. We gebruiken voorbeelden uit hun eigen wereld, zoals influencers en politieke partijen. Daarmee maken we duidelijk wat het verschil is tussen toen en nu. Als ze bijvoorbeeld horen dat er geen sociale media of telefoons waren, volgt vaak verbazing. Juist dat moment maakt de impact voelbaar.

THEATERRABARBER

Een team wilde leren werken met drama op school. Het begon met 'armen over elkaar en denk-maar-niet-dat-ik-hieraan-meedoe', maar al snel stond iedereen op de vloer en werd de sfeer vrolijk en open. Iemand zei: "Had ik vooraf maar geweten dat ik het achteraf zó leuk zou vinden."

DE MUZIEKFABRIEK

We hebben eens buiten op Strijp-S een klein leerlingenconcertje gegeven, na een uurtje was het zo druk dat het wel een festival leek. En we stonden de volgende dag in de krant met een foto.

VAN GOGH VILLAGE MUSEUM

Regelmatig vragen jonge kinderen verwonderd: Heb je Vincent ook gekend?

WONDERSTUDIO

We zien zoveel mooie 'eureka'-momenten bij leerlingen tijdens de lessen. Vaak zijn zij verbaasd over hun eigen creativiteit: "Ja, maar dit vind ik wel leuk", "Ik wist niet dat mijn hoofd en handen dit konden maken", "Ik vond het eerst heel moeilijk, maar toen ik anders ging denken, lukte het wel".

Prof. Dr. Erik Scherder

KUNST- & CULTUUREDUCATIE. GEEN EXTRAATJE, MAAR HET FUNDAMENT

Waarom is cultuureducatie zo belangrijk?

Volgens hoogleraar en neuropsycholoog Erik Scherder is het antwoord helder: voor de ontwikkeling van het brein zijn kunst en cultuur cruciaal.

“Zenuwcellen willen vuren en zoeken contact met hun burens. Zo ontstaan verbindingen,” legt Scherder uit. “Het beste laat je een zenuwcel vuren door steeds nieuwe dingen te doen, uitdagingen aan te gaan en creatief bezig te zijn. Precies wat kunst en cultuur biedt: zingen, muziek maken, schilderen, dansen. Het is nooit hetzelfde en stimuleert het brein optimaal.”

Helpt dat ook bij het ontwikkelen van basisvaardigheden? Zoals rekenen en taal?

“Absoluut,” zegt hij. “De netwerken in het brein die actief zijn bij creativiteit overlappen met de netwerken die we gebruiken voor rekenen, taal en concentratie. Het gaat dus niet om nóg meer rekenen of taal, maar om het verrijken van het brein als geheel. Door die verschillende netwerken te activeren en met elkaar te laten samenwerken, versterk je juist de basisvaardigheden. Wie denkt dat kunst en cultuur ‘extra’ zijn, begrijpt niet hoe het brein werkt. Cultuureducatie is geen versiering, het is een fundament.”

Scherder maakt duidelijk dat het ook van groot belang is voor kinderen die vanuit huis minder mogelijkheden hebben: “Toegang tot kunst en cultuur moet voor elk kind geregeld worden. Vooral kinderen die thuis minder mogelijkheden hebben, profiteren enorm van kansen op school. Dit kan alleen als het een vast onderdeel van het curriculum wordt, en niet afhankelijk is van toevallige initiatieven van scholen.”

Wat kan een docent zelf doen?

“Het is noodzakelijk dat docenten overtuigd zijn van het belang van variatie in het onderwijs,” zegt hij. “Het gaat niet om nóg meer rekenen of taal, maar om het verrijken van het brein. Als scholen dit structureel aanbieden, profiteren alle kinderen.”

Wat Scherder persoonlijk nog benadrukt, is hoe krachtig kunst en cultuur kan zijn in het leven van alle mensen. Voor alle kinderen, dus ook voor bijzondere leerlingen met een verstandelijke beperking: “Zij halen ongelooflijk veel geluk uit kunst en cultuur. Het gaat niet alleen om passief kijken of luisteren, maar om actief bezig zijn: dingen maken, musiceren, schilderen. Dat geeft structuur, voldoening en het verrijkt hun brein.

Als er dan op kunst en cultuur wordt bezuinigd, raakt dat hun leven direct. Voor kwetsbare groepen is het vaak dé invulling van hun leven, en tegelijkertijd wordt het nog te vaak als ‘extraatje’ gezien. Dat moet veranderen.”

Wat is uw missie voor 2026?

“Kunst en cultuur moet een vast onderdeel worden van het basiscurriculum, in primair- en voortgezet onderwijs, zodat het voor iedereen bereikbaar is.”

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**
Volgens...

Muziekgebouw Eindhoven

“Actieve cultuurbeleving speelt een essentiële rol in de ontwikkeling van identiteit en persoonlijkheid. Omdat die ervaring niet voor iedereen vanzelfsprekend is, voelen wij de verantwoordelijkheid om die wereld toegankelijk te maken. We laten zien dat iedereen muziek kan maken, creëren en beleven. En dat iedereen de ruimte verdient om zijn of haar talent te ontdekken én te laten groeien.”

Jack Pisters, algemeen directeur

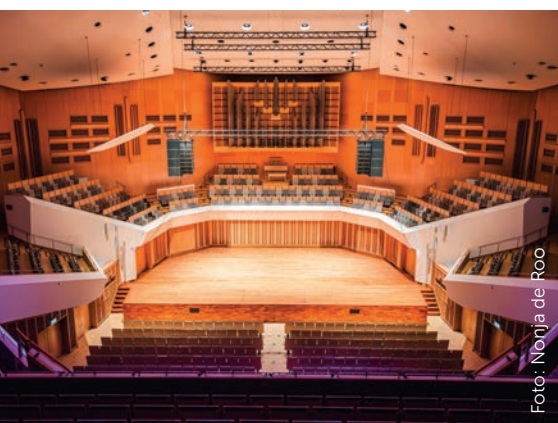
Volgens Jack speelt cultuur een essentiële rol in de vorming van identiteit en persoonlijkheid: “Cultuur krijgt betekenis wanneer mensen er actief mee bezig zijn. Helaas is het voor veel kinderen en jongeren niet vanzelfsprekend om actief cultuur te beleven. Als grootste muziekpodium van de regio zien wij het als onze taak om daarin te voorzien. En daarom nodigen we regelmatig kinderen en jongeren uit voor educatieve projecten.”

WORKSHOPS DIE INSPIREREN EN MOTIVEREN

Zo organiseert Muziekgebouw Eindhoven met ASML het project Unforgettable Class. Daarbij volgen basisschoolleerlingen muzikale workshops van professionele musici. Ze maken niet alleen kennis met Muziekgebouw Eindhoven, maar ervaren vooral hoe leuk muziek maken is. De workshops prikkelen de nieuwsgierigheid, stimuleren plezier en nemen drempels weg. Een van de workshopleiders is Remy Alexander. Eerder zei hij in de brochure van MgE: “Ik wil muziek maken uit de bubbel van ‘moeilijk’ halen. Als een kind zonder muzikale ervaring toch iets eigens maakt, laat dat mooi zien hoe toegankelijk muziek kan zijn. En we zien vaak dat kinderen naderhand zelf starten met muziek maken! Al zou maar één van de kinderen die stap zetten, dan is dat al een succes.”

EEN ZELFGEMAAKTE TEKENFILM MET LIVEMUZIEK

Cultuureducatie bij Muziekgebouw Eindhoven gaat verder dan muziek, zo blijkt bijvoorbeeld uit Tekenen voor Vrijheid: kinderen krijgen op school les over het thema ‘vrijheid’ en verbeelden dit in persoonlijke tekeningen. Een filmmaker brengt hun werk samen in een animatiefilm, die mét livemuziek wordt vertoond in de Hertog Jan Zaal. Jack vertelt trots: “Voor veel kinderen is dit zelfs

hun allereerste concert. Cultuur, creativiteit en maatschappelijke relevantie komen in dit project op een vanzelfsprekende manier samen.”

TALENT VAN DE TOEKOMST ONTWIKKELEN BEGINT IN DE KLAS

Muziekgebouw Eindhoven biedt ruimte aan jong talent: van concourswinnaars tot studenten van conservatoria. “Veel van hen begonnen op jonge leeftijd met muziek maken, vaak aangewakkerd door een inspirerende eerste ervaring.”, legt Jack uit. “Met onze educatieprojecten dragen we bij aan die ontwikkeling en aan het publiek en talent van de toekomst. We hopen docenten te stimuleren om cultuureducatie een structurele plek te geven binnen het onderwijs, en te laten zien dat dit niet ingewikkeld hoeft te zijn. De komende jaren versterken we deze inzet verder. Zo verwelkomen we in 2026 een nieuwe educatiemedewerker die onze projecten ondersteunt en verder uitbouwt. Ook intensiveren we de samenwerking met partners zoals Philzuid en verschillende culturele en educatieve instellingen, om samen te blijven werken aan een divers en toegankelijk aanbod.”

**CULTUUREDUCATIE
GAAT VERDER DAN EEN
CONCERTBEZOEK**

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Heuvel 140
5611 EE Eindhoven
040-265 56 00
educatie@mge.nl

Website

www.mge.nl

MU HYBRID ART HOUSE

In MU dagen kunst, wetenschap en technologie je uit om anders te kijken. Leerlingen ontdekken, verwonderen en oefenen met het loslaten van 'het zeker weten'. Het is gymnastiek voor het hoofd: je **perspectief verbreedt** en je leert ruimte maken voor dat van een ander.

WORKSHOPS

Bij workshops gaan educatoren van MU dieper in op uitdagende thema's **als emotionele ontwikkeling, identiteit, mediawijsheid en burgerschap**. In de sessies wordt er een tussenruimte gecreëerd waar kunst en de beleving van leerlingen elkaar ontmoeten. Hier is plek om te onderzoeken, te bevragen en écht ergens in te duiken. Je kunt ook zelfstandig en op je eigen tempo aan de slag met cultuureducatie in je klas.

SAMENWERKING

In maatwerk projecten als Ekokino werken leerlingen vanuit hun eigen vragen aan actuele thema's zoals **klimaat en ecologie**. Nieuwsgierigheid is het startpunt. We zien hoe leerlingen groeien, wanneer ze de ruimte krijgen om hun eigen fascinaties te volgen en op een creatieve manier nieuwe perspectieven te ontwikkelen.

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

LOCATIE

Torenallee 40-06
5617 BD Eindhoven
040-296 16 63
educatie@mu.nl

WEBSITE

www.mu.nl/education
www.decreatievecode.nl

Natlab

“Bij Natlab staat filmeducatie centraal. Hier ontwikkelen kinderen en jongeren de liefde voor film en leren ze het ook echt te begrijpen. Dit doen we door artistieke en maatschappelijke films op het grote scherm te vertonen, nagesprekken (met makers) te organiseren en workshops te ontwikkelen.”

*Sarie Bekker,
medewerker programma
en educatie*

**RUIMTE CREËREN
VOOR VERWONDERING,
VERDIEPING EN
DIALOOG**

FILM LEREN BEGRIJPEN

Beeld speelt een steeds dominantere rol in onze communicatie. Daarom is het volgens Sarie essentieel dat kinderen en jongeren film leren begrijpen. Als taal én als kunstvorm: “Filmeducatie helpt om beelden niet alleen te consumeren, maar ook kritisch te analyseren, te interpreteren en bewust in te zetten. We begeleiden leerlingen in het ontwikkelen van vaardigheden in mediawijsheid en burgerschap. Onmisbaar, want visuele media hebben grote invloed op meningsvorming en maatschappelijke betrokkenheid.”

FILMEDUCATIE DRAAGT BIJ AAN BURGERSCHAPSVORMING

“Film brengt beeld, geluid, montage en perspectief samen tot een krachtige vorm van storytelling.”, gaat Sarie verder. “Door inzicht te krijgen in filmtaal en het maakproces ontdekken leerlingen hoe verhalen zijn opgebouwd, hoe emoties worden gestuurd en hoe betekenis ontstaat. Audiovisuele geletterdheid helpt om informatie kritisch te beoordelen en diverse perspectieven te herkennen. Daarmee draagt filmeducatie direct bij aan burgerschapsvorming.”

LEERLINGEN LEREN DOOR FILM TE ERVAREN, TE ANALYSEREN EN TE REFLECTEREN

Sarie legt uit dat filmeducatie bij Natlab verder gaat dan het vertonen van films. Leerlingen maken kennis met film als kunstvorm. “Reflectie speelt een belangrijke rol: in gesprekken en ontmoetingen met filmprofessionals krijgen leerlingen inzicht in het creatieve proces. En ze ervaren zelf hoe film maatschappelijke thema’s verbeeld en bespreekbaar kan maken.”

ZELF AAN DE SLAG

“Je kan er ook voor kiezen om zelf met beeld en storytelling aan de slag te gaan.”, geeft Sarie aan. “In workshops experimenteren ze met filmtechnieken en ontdekken leerlingen hoe zij hun eigen ideeën en perspectieven kunnen vormgeven. De gezamenlijke filmervaring in een culturele omgeving vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt. Het samen kijken en bespreken creëert ruimte voor verwondering, verdieping en dialoog.

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Kastanjelaan 500
5616 LZ Eindhoven
040-294 68 48
educatie@natlab.nl

Website

www.natlab.nl/educatie

CultuurStation en

Brainport Development

Bundelen krachten rond cultuur, techniek en internationalisering in het onderwijs

CultuurStation en Brainport voor Onderwijs intensiveren hun samenwerking. Volgens Marieke Vosselman (directeur CultuurStation) en Paul Hulshoff (projectleider onderwijs bij Brainport Development) hebben techniekeducatie, maakonderwijs en cultuureducatie te veel raakvlakken om dat niet te doen. Bovendien zien beide organisaties kansen voor de inzet van cultuureducatie in de uitdagingen die ontstaan door de snelle internationalisering in het onderwijs. "Cultuureducatie gaat ook over het creëren van ruimte voor verschillende perspectieven. Dat is enorm belangrijk wanneer verschillende culturen samenkomen in één klas," aldus Marjolein Marneffe (projectleider onderwijs bij Brainport Development).

EEN LOGISCHE SAMENWERKING VANUIT GEDEELDE AMBITIES

Marieke: "Voor ons was het heel logisch om Brainport Development te vragen mee te werken aan de invulling van het congres. Wij wilden ons evenement over het belang van cultuureducatie in het onderwijs laten aansluiten bij de identiteit van Eindhoven. Techniek en internationalisering zijn onlosmakelijk met deze stad verbonden. Dan kom je vanzelf uit bij dé organisatie die op deze terreinen alle kennis in huis heeft voor het onderwijs.

Ons werk en dat van Brainport voor Onderwijs heeft ook sterke overeenkomsten. Waar wij ons bezighouden met cultuureducatie onder schooltijd - zoals bemiddeling en kennisdeling - doet Brainport dat voor techniekeducatie en internationalisering. Wanneer je onze websites naast elkaar legt kun je de overlap ook goed terugzien. De kunstdiscipline Kunst & Technologie wordt bijvoorbeeld door beide organisaties vertegenwoordigd. En, misschien nog wel het belangrijkste van alles: we delen eenzelfde doelstelling; kinderen helpen hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen

DE VERBINDENDE KRACHT VAN KUNST & TECHNOLOGIE

Paul beaamt dit: "De discipline Kunst & Technologie maakt de verbinding tussen onze organisaties inderdaad direct zichtbaar. Eerder werkte ik met CultuurStation al samen aan de ontwikkeling van een leerlijn Kunst & Technologie voor het primair onderwijs. Daarin komen de werkvelden niet alleen concreet samen, maar zien we ook hoe cultuur bijdraagt aan creatief denken en innovatiekracht. Technische vaardigheden aanleren is één ding, maar echte technologische innovatie vraagt om creativiteit en verbeeldingskracht. Cultuureducatie helpt daarbij. Kunstenaars laten kinderen ook op andere manieren naar technologie kijken en wat te vinden van de technologische ontwikkelingen."

Marieke vult aan: "Het inzetten van techniek in de klas via Kunst & Technologie kan bovendien nieuwe doelgroepen enthousiasmeren voor techniek. Kinderen, zeker ook meisjes, die eerder dachten dat techniek alleen over 'bouwen' of 'computers' gaat, ontdekken zo dat het veel breder en creatiever is."

v.l.n.r. Ellen Steenbakkers, Paul Hulshoff, Marieke Vosselman en Marjolein Mameffe

LIEVER STEAM-ONDERWIJS DAN STEM-ONDERWIJS

Paul vervolgt: "Niet voor niets spreken wij liever over STEAM-onderwijs dan over STEM-onderwijs. De A van Arts voegt door het stimuleren van creatieve vermogens echte meerwaarde toe aan Science, Technology, Engineering en Mathematics. Sterker nog: Het helpt kinderen te enthousiasmeren die eerder niet wisten dat technologie iets voor hen kon zijn. En net als bij CultuurStation is kennisdeling ook één van onze opdrachten. Daarvoor organiseren we diverse netwerk- en inspiratiebijeenkomsten, hebben we aandacht voor relevante ontwikkelingen en verbinden we het onderwijs met het bedrijfsleven. Als je dan zoveel aansluiting hebt met een partner als CultuurStation is het niet meer dan logisch om juist daarin ook samen op te trekken."

RUIMTE VOOR PERSPECTIEVEN IN EEN DIVERSE KLAS

Ook in het licht van internationalisering kan cultuureducatie een belangrijke rol spelen, benadrukt Marjolein: "Wij richten ons werk niet alleen op taalbarrières maar zeker ook op cultureel bewustzijn en daar maakt kunst en cultuur onderdeel van uit. Door samen naar kunst te kijken en het daarover te hebben, leer je dat iedereen vanuit zijn eigen (culturele) achtergrond naar iets kan kijken en iets anders kan vinden. En zeker als je daar een nagesprek aan koppelt, wat in reflectielessen meestal gebeurt, word je gestimuleerd om open te staan voor de mening van een ander. Dat is wat je ook moet leren om meer ruimte voor de ander te maken waar het gaat om gewoontes en gebruiken vanuit een andere

culturele achtergrond". Marieke vult aan "Erfgoed, onderdeel van cultuureducatie, laat nieuwkomers juist kennismaken met de Nederlandse geschiedenis en cultuur en helpt ons beter te begrijpen. Als je dan daar bovenop voorbeelden van kunstenaars uit andere landen kunt laten zien, of samen naar een concert luistert met Oosterse instrumenten, leer je kinderen door middel van kunst en cultuur meer over de achtergrond van bijvoorbeeld een klasgenoot of buurmeisje".

SAMEN BOUWEN AAN TOEKOMSTGERICHT ONDERWIJS

Marjolein vervolgt: "Bij Brainport ondersteunen we scholen bij het vormgeven van internationaal georiënteerd onderwijs en zetten daarbij sterk in op de internationale vaardigheden van docenten, via kennisdeling en scholing. En dat ga je ook terugvinden op het congres. Bijvoorbeeld in het programma rondom cultureel responsief lesgeven door Sabrina Alhanachi. Haar verhaal is niet alleen van toepassing op cultuureducatie, maar op de volle breedte van het onderwijs.

Het was inspirerend om samen met Paul, Ellen (red. intermediair CultuurStation) en Marieke op zoek te gaan naar sprekers en wat mij betreft ligt er nu een prachtig programma; zowel voor onze doelgroep, als die van CultuurStation."

Marieke: "Daar sluit ik me helemaal bij aan. De samenwerking was bovendien erg leerzaam. Het uitwisselen van tips en ervaringen is altijd waardevol. Wat mij betreft het begin van meer samenwerkingen."

Next Nature Museum

"We verwelkomen je graag in het ruimteschip van Nederland. Een inspirerende omgeving waar leerlingen ontdekken hoe technologie steeds meer onze tweede natuur wordt. Een plek waar mens, natuur en technologie samenkomen én elkaar uitdagen."

Nina Monfils, head of academy

VAN ONDERZOEK NAAR EDUCATIE

In het museum is het internationale Future Lab voor design & technologie gevestigd. Next Nature onderzoekt er verschillende toekomstbeelden en vertaalt die inzichten naar prikkelende educatieve programma's. "Die gaan over hoe we de toekomst inzetten voor de vragen van vandaag." Nina legt uit dat Next Nature Academy leerlingen meeneemt op een reis die hun kijk op de wereld radicaal kan veranderen. "Wat als we anders leren denken? Vanuit een positief toekomstbeeld waarin mens, natuur en technologie niet concurreren, maar samenwerken en elkaar versterken.

Door cultuureducatie kijken leerlingen anders naar zichzelf en de wereld om hen heen. Het biedt ruimte voor verbeelding, verwondering en kritische reflectie. Precies wat nodig is nu technologische en maatschappelijke veranderingen elkaar snel opvolgen. Wij zetten cultuur in om complexe vraagstukken begrijpelijk te maken en jongeren te activeren. Onze programma's zijn daarom opgebouwd rond vier samenhangende leerprincipes die cultuur, technologie en toekomstdenken verbinden: Ontdekken/EXPLORE- Ervaren en verbeelden/ EXPERIENCE - Betekenis geven en handelen/ENGAGE - Ontwikkelen en transformeren/EVOLVE."

"THERE ARE NO PASSENGERS ON SPACESHIP EARTH, WE ARE ALL CREW."

Die gedachte van Marshall McLuhan vormt volgens Nina het hart van hun werk. "Cultuureducatie is een goede voorbereiding op een wereld waarin mens, natuur en technologie steeds inniger met elkaar verweven raken. Wij zien dagelijks hoe leerlingen binnenkomen met vaste ideeën over wat 'natuurlijk'

Foto: Hans Jansen

is en wat 'technologisch'. Een bos voelt natuurlijk, een snelweg niet. Maar wanneer een leerling beseft dat gekweekt vlees, designerbaby's en digitale netwerken net zo goed onderdeel zijn van onze leefomgeving, gebeurt er iets. Dan kantelt het denken. Nieuwsgierigheid neemt het over van aannames."

NEXT NATURE MUSEUM MAAKT ABSTRACTE TOEKOMSTVRAGEN TASTBAAR

Nina ziet hoe leerlingen oplichten, wanneer ze bijvoorbeeld ontdekken dat wiskundige patronen in een digitaal bos rust kunnen brengen. "Niet omdat we antwoorden geven, maar omdat we ruimte creëren voor verwondering, twijfel en verbeelding.

Cultuureducatie raakt wanneer hoofd en handen samenkomen. Wanneer een leerling niet alleen leert over technologie, maar zich afvraagt wat die technologie met hem of haar doet. Dat gebeurt vaak op onverwachte momenten: tijdens een gesprek in een tentoonstelling, een stilte in het fractale bos, of wanneer een nieuwsgierige docent hardop mee-denkt. Dan ontstaat eigenaarschap."

DUURZAME CULTUUREDUCATIE

Volgens Nina is het van belang dat scholen en culturele instellingen samen optrekken. Zodat hun programma's blijven verbinden aan actuele thema's als digitale geletterdheid, mediawijsheid en burgerschap. En leerkrachten de ruimte nemen om voor te bereiden, mee te doen en na te praten. "Want als leerlingen geen passagiers zijn, maar bemanning, dan hebben ze verbeeldingskracht nodig."

NIEUWSGIERIGHEID NEEMT HET OVER VAN AANNAME

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Noord Brabantlaan 1A
5652 LA Eindhoven
040-250 46 20
academy@nextnature.net

Website

www.nextnature.org

Night of the Nerds

“Night of the Nerds is hét creatieve tech-festival voor scholieren en MBO-studenten vanaf 14 jaar! Ze gaan op ontdekkingsstocht door een grote expo vol workshops, games, demo’s, kunstwerken en VR-belevingen. Zo ervaren ze hoe breed, creatief, inspirerend en belangrijk technologie is. Nu en in hun toekomst.”

Maurice Schmitz, directeur

CULTUUREDUCATIE IS DÉ TOEGANGSPOORT TOT INCLUSIEF BURGERSCHAP.

Maurice vertelt enthousiast dat cultuureducatie helpt om de wereld om je heen beter te begrijpen. “Je ziet het mooie. Je verwerft nieuwe inzichten en ontdekt hoe je daar zélf aan kunt bijdragen. Cultuureducatie mag en kan daarom inhoudelijk niet beperkt blijven tot de traditionele kunstdisciplines. Design en technologie vormen een geweldige nieuwe gereedschapskist. Die horen er écht bij. Langs die lijnen gaan de jongeren van nu hun eigen toekomst vormgeven. En Night of the Nerds wijst daarbij de weg. Tijdens het event, maar ook via inspirerende workshops op school.”

SPECULATIEF DENKEN

“Wat als...?”, gaat Schmitz verder. “Onderwijs gaat al heel veel over goed of fout en functionaliteit. Terwijl we langs de lijn van kunst, cultuur en design zoveel frisse ideeën kunnen mobiliseren en ophalen bij jonge mensen. Bijvoorbeeld als het gaat over hoe we in de toekomst onze omgeving gaan inrichten. World building, noemen we dat. Tijdens Night of the Nerds daagt een designer en kunstenaar in een praktische en creatieve workshop bijvoorbeeld leerlingen uit om heel vrij en associatief zo’n toekomst te verbeelden én te bouwen. Veel dichterbij kerndoelstelling ‘artistiek creatief vermogen’ kunnen we niet komen!”

FASHION TECH, MUSIC TECH | CREATIVE TECH

Maurice geeft aan hoe zij (mee)maken en beleven, een kerndoelstelling van cultuureducatie, verwerken in het festival. “Night of the Nerds speelt zich af op STRIJP-S en natuurlijk

werk je dan samen met MU, hybrid art house. Zij verzorgen bijvoorbeeld boeiende rondleidingen. Tegelijkertijd valt er veel te doen: workshops elektronische muziek bijvoorbeeld, of creative coding. Maar ook een goede uitleg, inspiratie en ontmoetingen met studenten op het gebied van Fashion Tech! En wat te denken van de uitgebreide aanwezigheid van alle vormen van gaming en alle creatieve disciplines die daarbij horen! Een van de hoogtepunten voor komende editie is absoluut een TechTalk door het creatief team van De Efteling over de integratie van AI in het sprookjesbos!"

CULTUUREDUCATIE IS OOK MAATSCHAPPELIJK

"Night of the Nerds is niet één grote naieve viering van technologie.", gaat Maurice verder. "Kunstenaars, waar Night of the Nerds nauw mee samenwerkt, zijn als geen ander in staat de risico's en gevaren van technologie te verbeelden in installaties en activiteiten. Denk maar even aan social media, big data en AI. Zo ontdekken scholieren zelf hoe big tech werkt. Een mooi voorbeeld is de Open Source Intelligence Workshop, waar leerlingen vaardigheden leren, vergelijkbaar met de manier waarop onderzoeksplatform Belingcat de oorzaak van de ramp met MH-17 ontrafelde!"

**TECHNOLOGIE EN
ONDERWIJS? RICHT JE OP
DE RECHTERHERSENHELF,
CREATIVITEIT!**

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Night of the Nerds vindt plaats op en rond STRIJP-S (Klokgebouw, MU, Ketelhuisplein, POPEI en Fontys Innovation lab)
024-378 24 62
mirly@futurebites.nl

Website

www.nightofthenerds.com

DAAROM CULTUUR EDUCATIE. Volgens...

Marieke Vosselman

Directeur CultuurStation

Met mij sparren? Mail mij op marieke.vosselman@cultuurstation.nl.

Zet mij als spreker in de spotlights van een grote zaal en het eerste wat in mij opkomt is: 'haal mij NU van dit podium af!' En hoe vaak mensen mij ook zeggen dat het mij helemaal niet slecht afgaat, dat gevoel verdwijnt nooit.

Ik kan de vraag niet onderdrukken: hoe anders had ik daar gestaan, als ik als kind vaker podiumervaring had opgedaan? Als ik via dans had geleerd mijn zenuwen te overwinnen bij een dansuitvoering, bij zangles had geleerd mijn stem te controleren onder spanning, in theaterlessen had geleerd om in de huid van een ander te kruipen en vanuit die rol mensen toe te spreken. Applaus te ontvangen, simpelweg omdat ik het lef had om daar te staan, ongeacht of ik het 'goed' of 'fout' deed.

Mijn podiumervaring bestond uit spreekbeurten voor de klas waar je een cijfer voor kreeg. Presenteren voelde als moeten presteren: beoordeeld worden met een cijfer en daarmee vergeleken worden met anderen, met alle negatieve associaties tot gevolg.

Bij mijn dochters zie ik de impact van jaarlijks presenteren op een theaterpodium tijdens de afsluitende dansvoorstelling of het gitaaroptreden. Mijn 15-jarige dochter draaide vorig jaar haar hand niet om voor het toespreken van zo'n 250 man. Ik ben overtuigd: het waren al die keren toegejuicht worden door vriendinnen, en opa's, oma's die trots als een pauw stonden te wachten na afloop. En het was niet die ene ervaring. Het was de som van die positieve ervaringen.

NEVENEFFECTEN ZORGEN VOOR MEER IMPACT

Presentatievaardigheden opdoen is slechts één van de vele bij-effecten van kunst- en cultuureducatie. Ik kan je nog een waslijst aan redenen geven waarom alle kinderen cultuureducatie onder (en liefst ook na-) schooltijd zouden moeten krijgen. Het is een lange lijst, dus heb je even?

Het stimuleert de motorische vaardigheden en taalontwikkeling. Musiceren maakt zelfs slimmer;

LUISTER NAAR DE PODCAST OP SPOTIFY WAARIN MARIEKE PRAAT OVER DE WAARDE VAN CULTUUREDUCATIE.

iets met verbindingen tussen de twee hersenhelften die door het bespelen van een instrument worden gestimuleerd. Niet mijn mening, maar onderzocht door hooggeleerde mensen. Het leervermogen groeit: er zijn kinderen die de lesstof beter verwerken als ze het in een lied, rekendans of film krijgen aangeboden.

KUNST VOOR DE KUNST

Alhoewel het nu lijkt alsof ik een pleidooi houd voor de kunsten als middel, is dat allerm minst mijn boodschap. Want bovenal draait cultuureducatie om verwondering en het stimuleren van verbeeldingskracht. Om geraakt worden, gevoelens uiten, samenwerken en plezier maken. Het opent nieuwe werelden, toont verschillende perspectieven en nodigt uit tot anders denken.

Cultuureducatie draait niet om het eindproduct, maar om het creatieve proces om tot iets te komen. Iets wat mag slagen of mislukken. En dat zijn precies de voorwaarden voor innovatieve vaardigheden waar het bedrijfsleven om staat te springen. Bovendien leert cultuureducatie kinderen dat er ook andere domeinen dan de basisvaardigheden zijn, waarin je kunt uitblinken. Waar je talent in kunt hebben en je beroep van kunt maken.

Om onze jeugd te vormen tot verdraagzame, betrokken en sociale wereldburgers - in een samenleving waar polarisatie geen podium meer krijgt - is het essentieel dat kinderen leren reflecteren, op zichzelf én op anderen. Zonder oordeel. Dat laatste is belangrijk in een tijdperk waarin prestatiedruk hoogtij viert onder jongeren. Cultuureducatie leert dat er meerdere perspectieven naast elkaar kunnen bestaan. Dat de één iets mooi of goed kan vinden, terwijl de ander er niks aan vindt. Dat je ruimte laat om toch te begrijpen waarom die ander het juist wel mooi vindt of wat de achterliggende gedachte van de kunstenaar was. Dat je het door dat perspectief zelf misschien ook wel mooier gaat vinden. De kunsten verbinden. Het is de sleutel tot inclusie en verdraagzaamheid.

CULTUUREDUCATIE LEERT ANDERS KIJKEN

En in een wereld waar de jeugd snel grijpt naar een telefoon als ze zich even 'ongemakkelijk voelen', stimuleert cultuureducatie ook om even te kunnen 'zijn' op een plek waar het schuurt of ongemakkelijk voelt. Om dat te verdragen, bijvoorbeeld als je naar een voorstelling of installatie kijkt, maar niet helemaal snapt wat je ziet. Het leert je anders kijken en maakt ingewikkelde thema's bespreekbaar.

En dan hebben we het nog niet gehad over de technologische sneltrein waarin we zitten. Juist nu AI en robotisering een steeds grotere rol spelen, blijft cultuureducatie onmisbaar. En dan bedoel ik niet alleen op het gebied van zingeving. Want het creatieve proces; het los kunnen denken van wat al reeds bestaat en is vastgelegd, iets bedenken, maken of opschrijven wat er nog niet was; dat leer je bij uitstek door creatief denken. Creativiteit, verbeeldingskracht en kritisch denken laten zich niet automatiseren en zijn vaardigheden die we altijd nodig blijven hebben. Bovendien helpt het kunstenaarsperspectief je om deze ontwikkelingen een plek te geven.

DE KRACHT VAN HERHALING

Maar deze meerwaarde bereik je niet met een enkele ervaring. Het draait om herhaling. Meerdere keren ervaren dat het niet uitmaakt wat het eindresultaat is, maar dat je applaus ontvangt voor de weg er naartoe. Meerdere keren verwonderd raken door het perspectief van een maker. En daarvoor is structurele verankering van cultuureducatie in de klas nodig. Want net zoals je herhaling nodig hebt om Nederlands, rekenen of aardrijkskunde te leren, geldt dat ook voor het ontwikkelen van creatieve vermogens. En de bij-effecten; die krijg je er gratis bij.

Dus, als "voor-lever" van mijn eigen pleidooi, heb ik me voorgenomen het podium niet meer te mijden. Omdat er ook in voordrachtskunst geen goed of fout bestaat.

De Ontdekkfabriek

Dé werkplaats van Eindhoven om helemaal los te gaan met verschillende technieken. Je kunt er terecht voor workshops en gastlessen, maar ook om vrijer te onderzoeken en ontwerpen.

**DE ONTDEK FABRIEK:
WAAR CREATIVITEIT
EN TECHNIEK
SAMENKOMEN**

"Hoe inspirerend school ook kan zijn, ik heb toch het idee dat er iets extra's nodig is: een bepaalde 'spark', die iets in je losmaakt en je op het pad van je toekomstige carrière zet. Ik weet van mezelf dat precieze moment nog goed. Ik mag het hier in De ontdekfabriek best vaak aanschouwen: een kind dat opeens 'aan' gaat.", vertelt educatiemanager Fabiën Bruine de Bruin.

STORYTELLING ALS VERTREKPUNT

"Bij ons geen droge instructies.", zegt Fabiën. "Of het nu een speelfilm als kick-off van een excursie is of de verhalen in onze gratis lesbrieven: we zorgen dat leerlingen eerst echt geraakt worden." Als voorbeeld noemt ze de film "Invented by Livia": het pubermeisje Livia heeft een irritante broer die in een rolstoel zit. Ze ontwikkelt met haar vrienden een speciale fiets om hem het huis uit te krijgen. "Daarna werken de leerlingen tussen de levensgrote filmprops aan hun eigen uitvindingen of maken een nieuwe scène met onze greenscreen. Een onvergetelijke ervaring. Eén van onze begeleiders werkt hier zelfs, omdat hij er als kind geen genoeg van kon krijgen."

BIJZONDERE TECHNIEKEN EN MATERIALEN

De Ontdekkfabriek brengt materialen en technieken binnen handbereik die op school vaak ontbreken. Zowel op de eigen locatie als op school tijdens een gastles. "De leerlingen gaan anders denken als ze naar hartenlust kunnen experimenteren; met bijvoorbeeld afgedankte apparaten, een 3D-pen of figuurzagen. 'Wow, mag dit écht mee naar huis?' of: 'Juf, kunnen we nog een keertje terugkomen?' horen we dan ook vaak." zegt Fabiën. "In Eindhoven is veel techniek aanbod te vinden, maar in De Ontdekkfabriek vind je de integratie met cultuur: Wáárom

maak je iets? Waarom zó? Hoe gaat jouw uitvinding de wereld verbeteren?”

ONDERZOEKEND EN ONTWERPEND LEREN

De Ontdekkfabriek biedt een veilige plek waar leerlingen zelf ontdekken en - cruciaal - fouten mogen maken. Volgens Fabiën stimuleert het de autonomie. “We zien kinderen groeien van ‘help mij’ naar ‘ik heb zelf een scharnierend voertuig bedacht om Afrikaanse kinderen over hobbelwegen naar school te vervoeren’ in slechts één ochtendje.”

INTEGRATIE IN HET CURRICULUM EN VAKOVERSTIJGEND WERKEN (STEAM)

Cultuureducatie verankert beter door doorlopende leerlijnen volgens De Ontdekkfabriek. Ze sluiten graag aan bij thema’s die op school spelen. Zo inspireren ze de leerlingen met een kick-off, verdiepende activiteit of feestelijke afronding van een projectperiode. “Onze gastlessen, workshops en de jaarlijkse uitvindingswedstrijd zijn daar ideaal voor. En de lesbrieven kunnen losstaand gebruikt worden of als voorbereiding of verwerking in de klas.” zegt de educatiemanager.

De Ontdekkfabriek verbindt kunst met wetenschap en techniek. Leerlingen bouwen niet alleen, maar kijken ook naar esthetiek en impact. “En onze speelfilms bieden een verhalende context die een aanknooppunt kan zijn voor een les Taal en Burgerschap (storytelling, samenwerking en ethiek). Als de leerkracht dan nog eens lekker ‘mee ontdekt’ met de leerlingen, dan is een succeservaring gegarandeerd!”

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Torenallee 22
5617 BD Eindhoven
040-787 35 06
info@deontdekkfabriek.nl

Website

www.deontdekkfabriek.nl

Oortwolk

“Oortwolk is het Eindhovense theatergezelschap dat eigenwijze en gelaagde voorstellingen maakt voor álle kinderen en de volwassenen om hen heen. De voorstellingen en educatieprogramma’s raken, dagen uit en nodigen uit tot reflectie. Direct na elke voorstelling gaan we met de kinderen in gesprek, zodat ze stil kunnen staan bij wat ze hebben gezien en hun verbeelding kunnen laten spreken.”

*Suzanne van der Horst,
artistiek leider*

KINDEREN DENKEN NA OVER ZICHZELF, DE ANDER EN DE WERELD OM HEN HEEN

Oortwolk speelt door heel Nederland op scholen, in theaters en op festivals. “We maken alle voorstellingen met liefde voor taal, oog voor poëtische beelden en een neus voor de dingen die wringen vanbinnen en in de wereld om je heen.”, zegt Suzanne van der Horst. Bij de ene voorstelling zoeken we een antwoord op de vraag: wat betekent het lang en gelukkige einde van een sprookje? Wat is geluk eigenlijk? En hoe vind je dat? En bij weer een andere voorstelling onderzoeken we hoe twee mensen zó van elkaar kunnen verschillen dat ze juist met elkaar in harmonie kunnen zijn.”

OM TE SPIEGELEN EN TE LACHEN

“Met taal, beeld en beweging creëren we werelden waarin thema’s die kinderen bezighouden tastbaar en invoelbaar worden. Erbij willen horen, faalangst, identiteit en vriendschap bijvoorbeeld”, vertelt Van der Horst. “Onze voorstellingen tonen herkenbare situaties waarin het jonge publiek zich kan spiegelen en waar het om kan lachen. Dit maakt kinderen bewuster van hun emoties, zij leren zich inleven en vinden hun eigen stem.”

BETEKENIS GEVEN AAN DE WERELD

De voorstellingen van Oortwolk raken aan wat het betekent om mens te zijn, met alle twijfels, mislukkingen én groeipijnen. “Niet dat wij weten hoe mens te zijn”, zegt Suzanne. “Integendeel. Juist daarom blijven we oefenen op het toneel. Soms is de klas muistil onder de indruk, soms zitten de kinderen zó in het verhaal dat ze spontaan mee gaan doen. Onze voorstellingen zijn niet alleen een artistieke ervaring, maar dragen ook bij aan de

Foto: Jesse Hanssen

Foto: Jesse Hanssen

sociaal-emotionele ontwikkeling. Samen met ons jonge publiek leggen we een vinger op hoe we met elkaar omgaan en geven betekenis aan de wereld om ons heen.”

RUIMTE VOOR ELK KIND

Een voorstelling van Oortwolk eindigt niet als het licht uitgaat legt de artistiek leider uit. “Kinderen zijn zo goed in theater kijken! Steeds weer weten de kinderen ons te verrassen tijdens het nageprek. Bij onze voorstelling *Behoorlijk boos*, kregen we ooit het mooiste antwoord op de vraag *Hoe weet je nou dat je precies boos genoeg bent?* De 7-jarige riep: ‘Als mijn zusje huilt in een ruzie, dan weet ik dat ik te boos was. Maar als ze lacht dan weet ik dat ik bozer had moeten worden!’ Het mooie is, er is geen oordeel. Niet vanuit het publiek en niet vanuit ons als gezelschap, want als je kunst kijkt bestaat er geen goed of fout. Het gaat om je eigen verbeelding.”

DE DIEPTE IN

“Theater gaat nog veel meer leven als kinderen er zelf betekenis aan kunnen geven. Daarom duiken we graag nóg verder de diepte in met ons schoolpubliek. Na de voorstelling kan elke leerkracht met onze lesbrieven aan de slag, daar hoeft je geen dramadocent voor te zijn.” geeft Suzanne aan. “En onze Oortwolk-docenten bieden ook workshops aan vol inspirerende opdrachten. Daarmee kunnen de kinderen zelf ervaren hoe het is om voor een publiek te staan en leren ze over het mooiste vak ter wereld, theatermaken.”

THEATER PRIKKELT DE VERBEELDING EN HELPT KINDEREN GROEIEN

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

kantoor in TAC
Vonderweg 1
5611 BK Eindhoven
06-260 724 04
info@theateroortwolk.nl

Website

www.theateroortwolk.nl

Waarom zij zich inzetten voor Cultuureducatie

ALBERT VAN ABBEHUIS

Omdat kunst geen luxe is: het verbreedt en ontregelt je leven en zorgt dat leeftijd, achtergrond, ervaring en kennis geen leidende factoren zijn om te verbinden.

HERINNERINGSCENTRUM HORNEMANN

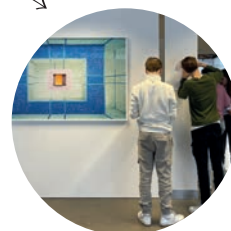
Omdat het belangrijk is om de verhalen levend te houden. Niet om in het verleden te blijven, maar om jongeren bewust te maken van de waarde van vrijheid, democratie en mensenrechten. Cultuureducatie biedt de ruimte om deze gesprekken te voeren, op een veilige, zorgvuldige en betekenisvolle manier.

WONDERSTUDIO

Omdat het een welkome en leuke afwisseling is met de reguliere schoollessen. De leerlingen juichen als een kunstvakdocent de klas binnenkomt. Ze weten dat zij dan iets leuks, boeiends, aparts, nieuws leren en op hun eigen manier mogen denken.

PENNINGS FOUNDATION

Omdat iedereen foto's maakt. Zeker voor jongeren is het één van de belangrijkste mediums geworden om zichzelf uit te drukken. Cultuureducatie verrijkt, verbindt en opent perspectieven die anders verborgen blijven.

VAN GOGH VILLAGE MUSEUM

Omdat kinderen de museumbezoekers van de toekomst zijn. We willen hen prikkelen en hun wereld een beetje groter maken.

THE RUGGEDS

Omdat kennismaking met verschillende culturen zorgt voor ontwikkeling. Dat gunnen we iedereen.

THE FREEDOM THEATRE

Omdat wij cultuur de bom vinden! Cultuur is een uitwisseling van werelden, ervaringen, naar elkaar luisteren, samen spelen én ontmoetingen met wat je nog niet kent. Of dat nu met dans, toneel, muziek, hiphop of poëzie is: er is voor ieder wat wils.

DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.

ZELFVERTROUWEN
ONTSTAAT ALS EXPRESSIE
RUIMTE KRIJGT

DISCIPLINE

Dans, Theater

DOELGROEP

PO, VO en
Speciaal Onderwijs

Parktheater

In het Parktheater geven Anne Simkens en Jantine Hoekstra vorm aan educatie en programmering voor kinderen en jongeren. Ze ontwikkelen activiteiten waarin theater niet uitlegt, maar laat ervaren.

HET THEATER ALS HUIS VAN VERWONDERING

Anne en Jantine geloven dat theater meer is dan kijken alleen. "Het is een plek waar kinderen en jongeren zichzelf, de ander en de wereld ontmoeten. Via verwondering, spel en verbeelding openen we hun blik en geven we ruimte aan het niet-weten. We maken cultuur toegankelijk en verbinden theater en het onderwijs met voorstellingen, workshops en interactieve, verhalende rondleidingen binnen en buiten ons theater. Ons aanbod maakt theater erfahrbaar: kinderen en jongeren ontdekken spelenderwijs en ontwikkelen hun verbeelding tijdens onze workshops en theatrale rondleidingen. Waar nodig maken we trajecten op maat, zodat ons aanbod voor iedereen toegankelijk is.", vertelt Jantine.

ZODRA LEERLINGEN HET THEATER BINNENKOMEN, VERANDERT ER IETS

"Zodra leerlingen het theater binnenkomen, soms via de artiesteningang, soms letterlijk achter de schermen, verandert er iets.", gaat zij verder. "Hun blik opent, hun lichaam wordt alerter. Theater nodigt uit om niet meteen te weten wat je van iets vindt, maar eerst te ervaren wat er gebeurt. Wat je ziet, voelt of herkent, kan voor iedereen anders zijn: dezelfde scène roept bij de één verwondering op en bij de ander vragen. Juist die veelheid aan perspectieven mag er zijn."

"Dat maakt theatereducatie zo waardevol.", vult Anne aan. "In een wereld die steeds sneller en stilliger wordt, biedt theater een veilige plek voor twijfel, onderzoek en verbeelding. Dat gebeurt bijvoorbeeld in onze theatrale rondleidingen voor kleuters, kinderen en jongeren. Via een verhaal vol interactieve elementen, afgestemd op de belevingswereld van de doelgroep, ontdekken

Foto: Kas van Vliet

de deelnemers het theater.”

Jantine gaat verder: “Het gaat niet om het resultaat, maar om het durven verbeelden en samen beleven. En verweven in die speelse vorm, krijgen de leerlingen veel interessante informatie over het theater aangeboden. Wij willen jongeren expliciet ruimte geven om het even niet te weten.”

Voor oudere kinderen en jongeren biedt het Parktheater workshops en begeleide voorstellingsbezoeken waarin jongeren ontdekken dat theater niet alleen op het podium gebeurt, maar ook in techniek, samenwerking en keuzes maken.

ONS GEBOUW IS GEEN DECOR, HET IS EEN MEDESPELER

“Parktheater ontwikkelt ook maattrajecten. Samen met scholen in het speciaal onderwijs worden trajecten ontwikkeld, waarbij leerlingen op hun eigen manier leren en samenwerken. Theater verbindt hoofd, hart en lijf. En precies daardoor blijft het hangen.”, vertelt Anne en voegt toe dat ook buiten schooltijd het theater zijn deuren opent: “Vakantieworkshops, BSO-voorstellingen en festivals zorgen voor een doorlopende lijn van kennismaken, verdiepen en verbinden. Ons gebouw is geen decor, het is een medespeler”

Jantine gaat verder: “Cultuureducatie verankeren vraagt om samenwerking. Wanneer scholen leerlingen voorbereiden, leerkrachten meedoen of ruimte maken voor reflectie, verdiept de ervaring zich. Theater wordt dan geen momentje, maar iets dat blijft hangen.”

TIP: BELUISTER OOK DE PODCAST DAAROM CULTUUREDUCATIE. MET JANTINE OP SPOTIFY.

THEATER VERBINDT HOOFD, HART EN LIJF

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Elzentlaan 50
5615 CN Eindhoven
040-2156 156
educatie@parktheater.nl

Website

www.parktheater.nl/
educatie

Philips Museum

Midden in Eindhoven, op de plek waar Gerard Philips in 1891 zijn eerste gloeilampen produceerde, staat het Philips Museum. Hier ontdek je hoe Philips zichzelf telkens opnieuw uitvindt en met innovatieve technologie een belangrijke rol speelt bij maatschappelijke veranderingen. Eerst met elektrisch licht, later bij radio, de introductie van röntgentechnologie, televisie en de komst van het digitale tijdperk.

"Ons doel is een vuurtje aan te wakkeren in scholieren. We laten zien hoe leuk het is om te ontdekken en te leren. Niet door te vertellen, maar door de geschiedenis tastbaar en verwonderend te maken. In de geest van de oprichters van Philips: samen experimenteren", vertelt Nadine Veldhuis-van der Graaf, verantwoordelijk voor educatie en boekingen.

GESCHIEDENIS TASTBAAR MAKEN DOOR ONTMOETING

"Het is bijzonder om een workshop over techniek te krijgen van vrijwilligers die werkten aan de ontwikkeling van de televisie of de eerste MRI-scanner in Nederland installeerden", gaat zij verder. "Met enthousiasme en ervaring kunnen zij scholieren, van groep 5 tot de universiteit, inspireren voor techniek, gezondheidszorg of innovatie. Op soms verrassende manieren." Als voorbeeld geeft Nadine dat het primair onderwijs in het museum op zoek gaat naar het antwoord op de vraag 'Wat zit er in mijn lijf?'. "En in het programma 'Licht!' gaan alle lichten in het museum uit en onderzoeken kinderen (inclusief labjas) wat de invloed is van licht op het leven van mensen."

AI EN DESIGN THINKING VOOR HET VOORTGEZET ONDERWIJS

Het Philips Museum daagt scholieren binnen het voorgezet onderwijs uit met nieuwe toepassingen van (voor hen) bekende technieken. Nadine legt uit: "We leren ze succesvol te brainstormen met AI volgens de principes van 'Design Thinking'. Het uitgangspunt: hoe gebruik je deze techniek terwijl je kritisch blijft denken? Dus niet AI gebruiken om het antwoord voor je te verzinnen, maar om je eigen creativiteit een boost te geven."

Foto: Nick Bookelaar

Foto: Nick Bookelaar

SAMEN MET SCHOLEN NAAR HET BESTE PROGRAMMA

Het museum wordt jaarlijks door vele scholen bezocht. Nadine vertelt hoe zij scholen persoonlijk informeren over de programma's van het Philips Museum. "We adviseren scholen over de meest passende programma's en stemmen de timing van het bezoek af op actuele thema's in het leerjaar. Bij meerdere programma's hebben de begeleidende ouders een actieve rol. De leerkracht stuurt hen van tevoren al de begeleidende opdrachtkaarten om zich te kunnen voorbereiden. Op de dag zelf werken zij samen met onze vrijwilligers."

EEN UNIEKE PLEK WAAR INNOVATIE SAMENKOMT

Nadine vertelt trots: "Het Philips Museum is een unieke plek in het hart van Eindhoven waar heritage, healthcare en hartstocht voor innovatie elkaar vinden. Hier vind je de geschiedenis van Eindhoven, een moderne tentoonstelling over designfundamenten én een doorkijkje in de toekomst van techniek. Wij willen bij scholieren dat vuurtje aanwakkeren dat hier ooit in dit museum is aangestoken door de oprichters van Philips, door kinderen enthousiast te maken over techniek en innovatie. Zien hoe zij zich verwonderen over alles wat hier is uitgevonden, gaat nooit vervelen."

CULTUUREDUCATIE DRAAIT OM DOEN

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Emmasingel 31
5611 AZ Eindhoven
06-291 230 86
boekingen - museum@
philips.com

Website

www.philipsmuseum.com

Philzuid

Philzuid is een professioneel symfonieorkest dat de muziek van vroeger én nu tot leven brengt op podia door heel Nederland. Doordat muziek zoveel doet voor het welzijn van mensen, speelt educatie een centrale rol binnen het orkest. Met inspirerende programma's laat Philzuid kinderen en jongeren ontdekken, ervaren én zelf muziek maken.

RAKEN ZONDER WOORDEN

Zes mensen op een rij, schouder aan schouder. Opeens klinkt er muziek. Eerst schoorvoetend, maar steeds meer zoeken de fluit, de klarinet, de cello en de harp elkaar op. Het is aantrekken, afstoten, samen spelletjes doen, elkaar buitensluiten, elkaar helpen. Het enige dat klinkt is de muziek. Ook de twee dansers zeggen geen woord. Aan het einde van de voorstelling *Ik zie, ik zie wat jij niet hoort*, komt een tienjarige leerling naar de musici toe: 'Ik denk dat jullie speciaal voor ons de woorden eruit hebben gehaald, zodat we het beter snappen.'

"Daar doen we het voor! We spelen niet zomaar een leuk stukje voor schoolkinderen", aldus hoofd Educatie Adeline van Campen. "We maken hoogwaardige voorstellingen, werken met goede regisseurs, choreografen, kostuumontwerpers en tekstschrijvers. We stoppen er veel tijd, geld en liefde in, in de hoop dat kinderen door de muziek die ze ervaren meer leren over zichzelf of over de ander. Daarnaast is het fijn als ze iets opsteken over muziek, het verschil weten tussen een fluit en een klarinet en goed mee kunnen doen met de participatiemomenten."

KINDEREN ZIJN HET MEEST KRITISCHE PUBLIEK

"Ze laten zich meeslepen door de muziek, maar haken net zo makkelijk af als je niet de juiste snaar weet te raken.", vervolgt Adeline. "Alle musici bereiden zich daarom tot in de puntjes voor en kennen bijvoorbeeld de muziek van binnen en van buiten, zodat ze geheel vrij op het podium kunnen bewegen. Ook het ondersteunende lesmateriaal en de manier waarop leerlingen kunnen meedoen is ontwikkeld om een totaalervaring te garanderen. Philzuid kiest voor thema's die aansluiten bij de

leefwereld van kinderen en jongeren. De educatieprogramma's bieden handvatten om te leren omgaan met complexe gevoelens. Soms drukt muziek iets uit waar kinderen nog geen woorden voor hebben. Dan raakt het iets vanbinnen. Dat willen we bereiken", aldus Van Campen.

SAMENWERKEN MAAKT HET VERSCHIL

Goede voorbereiding in de klas zorgt dat leerlingen extra kunnen genieten. Daarom vraagt Philzuid leerkrachten om onderdelen zoals bodypercussie of liedjes alvast te oefenen met het lesmateriaal. In het gespecialiseerd onderwijs komen musici zelfs naar de scholen voor workshops en ondersteuning.

"Het is fantastisch wanneer een leerkracht net zo enthousiast is als onze musici.", vertelt Adeline. "Zoals die keer dat een klapfragment in de foyer werd geoefend. Andere bezoekers deden spontaan mee. Iedereen had meteen nóg meer zin in de voorstelling."

Vanwege alle effecten op een kind, die muziek kan hebben, zou het mooi zijn als muziekeducatie volledig geïntegreerd is in het curriculum van een school. Muziek sluit naadloos aan bij veel andere vakken. Daarom biedt Philzuid een breed programma aan dat aangepast kan worden aan de wensen van een school. We denken graag mee.", zegt Adeline, "want we willen niet alleen dat kinderen over muziek leren, maar vooral dat ze de kracht ervan ervaren. Iets waar ze hun hele leven plezier van hebben."

KLASSIEKE MUZIEK IS VAN IEDEREEN EN IEDEREEN MOET ERVAN KUNNEN GENIETEN

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Contact

088-166 02 76
adeline.vancampen@
philzuid.nl

Website

www.philzuid.nl

DAAROM CULTUUR EDUCATIE. Volgens...

**Prof. Dr. Edwin
van Meerkerk**

**Dr. Sabrina
Alhanachi**

Zeynep Dag

Amin Asad

**Ella Hueting &
Maarten Zaagman**

**Prof. Dr. Edwin
van Meerkerk**

**HOOGLERAAR EN WETENSCHAPPER
RADBOD UNIVERSEIT**

Onderwijst in kunst- en cultuureducatie, cultureel ondernemerschap en duurzaamheid.

Waarom maak je je hard voor Cultuureducatie?

“Omdat cultuur het centrale element is van de ontwikkeling van kinderen en jongeren als mens. We hebben nog onvoldoende grip op hoe dat ontwikkelingsproces verloopt en wat daarvoor nodig is, terwijl de potentie en het belang enorm groot is.

Waar wringt het? “Het wringt op meerdere punten: ten eerste zijn er kerndoelen en zijn er, los van het budget waar elk vak ‘recht’ op heeft, extra middelen van de voormalige CEPO-gelden. Dat lijkt een stevige basis. Maar voor de ICC'er zijn die middelen niet altijd even inzichtelijk en zeker niet vrij te besteden.

“Bovendien hebben extra subsidies, zoals Cultuureducatie met Kwaliteit vaak het effect dat kunst en cultuur worden gezien als extraatje.”

Cultuureducatie kent ook andere doelen, werkvormen en leermiddelen. Niet iedere leerkracht voelt zich daarin thuis. Al helemaal niet als intern onduidelijk is wat de school ermee wil bereiken. Dan zijn er nog de kunstvakdocenten. Zij hebben een andere achtergrond en spreken daardoor vaak een andere taal dan leerkrachten, wat het soms moeilijk maakt om elkaar te vinden. Kortom, het is een complex geheel, maar dat betekent niet dat mensen niet van goede wil zijn. In tegendeel!”

Hoe kunnen scholen daarmee omgaan? “Dat is niet alleen aan de scholen, maar juist aan de combinatie van partners. Voor de school zelf is het vooral belangrijk om als team na te denken over de plaats van kunst en cultuur in het onderwijs. Om samen na te denken wat je ermee wil bereiken en wat daarvoor nodig is. Dat gaat vaak het beste onder begeleiding van een externe partij zoals een intermediair die kan laten zien wat er allemaal mogelijk is. Maar in elk team zit ook al veel kennis en ervaring waar je gebruik van kunt maken.”

Dr. Sabrina Alhanachi

EXPERT IN CULTUREEL RESPONSIEF LESGEVEN

Laat zien hoe diversiteit ingezet kan worden als kracht en wat de rol van cultuureducatie is in kansengelijkheid.

Kun je omschrijven wat Culturele Responsiviteit volgens jou inhoudt? "Culturele responsiviteit is een eigenschap, of beter gezegd een 'mindset'. Het betekent dat je je bewust bent van de verschillende normen, waarden, perspectieven en ervaringen die jongeren meebrengen. In het bijzonder jongeren met een migratieachtergrond en jongeren van kleur. In het onderwijs vraagt dit om een benadering waarin je deze diversiteit actief inzet. In lesinhoud, instructies, communicatie en het contact met leerlingen.

Culturele responsiviteit gaat verder dan verschillen erkennen. Het draait om inclusiviteit. Stemmen die binnen de norm minder vaak gehoord worden, krijgen bewust ruimte. Zo sluit het onderwijs beter aan bij de leefwereld van alle leerlingen en bevordert dit kansengelijkheid.

"Cultuureducatie versterkt culturele responsiviteit en kansengelijkheid door leerlingen spiegels te bieden om hun eigen cultuur te herkennen en ramen waardoor ze andere perspectieven leren kennen."

Theorieën over culturele responsiviteit benadrukken dat alle jongeren en hun families waardevolle kennisdragers zijn. Door deze kennis te erkennen en te integreren, vergroten scholen motivatie en verbondenheid bij jongeren. Dit versterkt relaties en verbetert zowel leerprestaties als welzijn."

Hoe kan cultuureducatie bijdragen aan kansengelijkheid? Dit kan bijvoorbeeld door te werken met kunstvormen, ambachten en tradities uit diverse gemeenschappen. Zoals kalligrafie, tatreez of de betekenis van patronen en kleuren in kleurrijke kitenge-jurken uit Oost-Afrika. Door niet alleen de esthetiek, maar ook de verhalen, symboliek en culturele context achter deze uitingen zichtbaar en bespreekbaar te maken, krijgen leerlingen een dieper begrip van cultuur."

Zeynep Dag

INTERNATIONAAL MODEONTWERPER, ONDERNEMER EN DOCENT

Vertelt hoe cultuureducatie haar carrière heeft beïnvloed.

Wat betekent cultuureducatie voor jou?

"Cultuureducatie betekent voor mij leren kijken, voelen en begrijpen. Het is niet alleen kennis opdoen over kunst, mode of geschiedenis, maar vooral leren wat dat met je dóet. Het leert je verbanden zien tussen vorm, inhoud en functie, en helpt je om je eigen gevoel en visie serieus te nemen.

Cultuureducatie geeft taal aan intuïtie. Het leert je jezelf uit te drukken, vragen te stellen en je eigen perspectief te ontwikkelen in plaats van klakkeloos te volgen wat er al is. Voor mij is cultuureducatie een vorm van vrijheid: het opent je blik, vergroot je bewustzijn en maakt je nieuwsgierig naar de wereld én naar jezelf."

Hoe heeft cultuureducatie jou geholpen met wie jij nu bent?

"Cultuureducatie heeft mij geholpen om mijn eigen stem te vinden. Het heeft me geleerd om te vertrouwen op mijn gevoel en dat gevoel te onderbouwen met kennis en context. Door kunst, mode en cultuur ben ik mezelf beter gaan begrijpen: waar ik vandaan kom, wat mij raakt en waar ik voor sta.

"Cultuureducatie liet me zien dat mijn achtergrond, mijn blik en mijn gevoeligheid geen obstakels zijn, maar juist mijn kracht."

Het heeft mij gevormd tot wie ik nu ben als ondernemer, ontwerper en educator. Ik durf mijn eigen pad te lopen, buiten bestaande kaders, omdat ik heb geleerd dat creativiteit en identiteit hand in hand gaan. Cultuureducatie gaf mij niet alleen richting, maar ook zelfvertrouwen."

Amin Asad

AUTEUR EN DOCENT OP HET MBO EN HBO

Inspireert met zijn 'Ode aan Verbinding'

Wat betekent cultuureducatie voor jou?

"Cultuureducatie betekent voor mij ruimte maken voor wie je bent en wie je kunt worden. Het is leren kijken naar jezelf en de wereld door verschillende brillen: via kunst, verhalen, muziek en verbeelding. Het helpt kinderen woorden te geven aan wat ze voelen, zien en meemaken, ook als dat niet vanzelfsprekend is.

"Cultuureducatie is geen extraatje, maar een fundament. Juist voor kinderen die niet altijd gezien of gehoord worden, kan cultuur het verschil maken tussen aanpassen of jezelf mogen zijn."

Wat wil jij scholen overbrengen met jouw Ode aan Verbinding? "Met Ode aan Verbinding wil ik scholen laten voelen dat verbinding de basis is van leren. Wanneer een kind zich gezien voelt, ontstaat er ruimte voor nieuwsgierigheid, groei en ontwikkeling.

In mijn verhaal laat ik zien hoe cultuur kan fungeren als brug: tussen leerlingen onderling, tussen leerling en leerkracht, en tussen school en samenleving.

Ik wil scholen meegeven dat cultuureducatie niet alleen gaat over vaardigheden, maar over menswording. Over samen leren leven, luisteren naar elkaars verhalen en het erkennen van verschillen als kracht."

ELLA HUETING & MAARTEN ZAAGMAN

Ella Hueting & Maarten Zaagman

Ella Hueting (Directeur Onderwijs Netwerk Zuid-Nederland TU/e) en Maarten Zaagman (Musicus & docent Stichting SciMuse) delen hun visie.

Wiskunde en Muziek, is volgens hen namelijk een prachtig huwelijk!

Hoe zie jij het verband tussen muziek en techniek?

Ella vertelt: "Onderzoek wijst aan dat het, op jonge leeftijd, spelen van muziek het brein ontwikkelt en activeert. Het gaat dan om vaardigheden als wiskundig denken, rekenen, redeneren, patroonherkenning en het oplossen van problemen." Dit is zeker niet alleen theorie volgens Ella: "In mijn werk bij het ArtEZ Conservatorium, Fontys Engineering (HBO) en de TUEindhoven, zie ik al jarenlang dat veel musici over sterke beta- en technische vaardigheden beschikken. En omgekeerd! Veel ingenieurs blijken muzikaal sterk te zijn."

Waarom vind je het van belang om dit te benadrukken: "Deze bevindingen zijn te systematisch om te worden genegeerd.", legt Ella uit. "Zeker omdat in taal en rekenen, het Nederlands onderwijs achteruitgaat op de internationale ranglijsten. Muziek kan een belangrijke bijdrage leveren aan het ontwikkelen van cognitieve vaardigheden. Bovendien is muziek een universele taal, ongeacht dus de taal van de leerling. Dat werkt verbindend tussen leerlingen met verschillende culturele achtergronden, wat de leerprestaties ten goede komt."

Welke boodschap wil je overbrengen?

"Met eenvoudige muzikale oefeningen kan je leerlingen ondersteunen bij basisvaardigheden. Het is een andere invalshoek.", vertelt Maarten. "Denk bijvoorbeeld aan het verband tussen ritme en breuken. Ik wil graag laten zien dat je al heel snel muziek kan inzetten in de klas. Zonder dat je nu zelf muzikaal hoeft te zijn. Het inzetten van muziek in de klas, maakt de vakken leuker en leren effectiever. Een leerling die rekenen niet leuk vindt, kan er opeens wel plezier in krijgen. Tegelijkertijd activeert en ontwikkelt muziek hun brein. Muziek is een andere manier om leerlingen te bereiken. Uiteraard blijft kwalitatief muziekonderwijs door professionele muziek vakdocenten onmisbaar in het onderwijs!"

De impact van Cultuureducatie

THE RUGGEDS

Het volgen van danslessen dwingt je om jezelf bloot te stellen en uit je comfortzone te stappen. Zo zien we bij de Ruggedes vaak dat spanning en onzekerheid plaatsmaken voor enthousiasme en groeiend zelfvertrouwen.

PENNINGS FOUNDATION

Cultuureducatie zorgt ervoor dat leerlingen leren om beelden te interpreteren en te zoeken naar de betekenissen achter een foto. Door samen te kijken en te maken stimuleer je de dialoog, prikkel je de nieuwsgierigheid en leren leerlingen dat het belangrijk is om elkaars standpunten te respecteren.

WONDERSTUDIO

Op school maken kinderen kennis met kunstvakken die ze anders niet zouden kiezen of waarvoor thuis geen mogelijkheden zijn. Cultuureducatie laat hen hun creativiteit ontdekken en talenten ontwikkelen, zoals alleen een vakdocent dat kan.

TEMPORARY ART CENTRE

Als cultuureducatie toegankelijk wordt aangeboden, kunnen zoveel mogelijk kinderen meedoen. Het werken met kunst nodigt uit tot reflectie, vergroot creatief vermogen en brengt zachtheid in hoe kinderen met zichzelf en anderen omgaan.

THEATERRABARBER

Ik zie dat kinderen vrijer, socialer, opener en respectvoller met elkaar omgaan als er drama gegeven wordt. Als je de basis al legt bij de kleuters, hoe vrij zijn de kinderen dan bijvoorbeeld bij de eindmusical!

IDEALISERS

Het Nederlands 'Meetkunstprogramma' voor de bovenbouw van het basisonderwijs laat zien hoe cultuureducatie impact kan hebben op leren. Leerlingen oefenen meetkunde door reken- en wiskunde problemen creatief op te lossen met beeldende kunst. Zo ervaren ze wiskunde op een nieuwe, inspirerende manier.

ALBERT VAN ABBEHUIS

In een uitwisselingsweekend met een lokaal urban platform werd het belang van domeinoverstijgende educatie duidelijk: de samenwerkingen tussen dans, spoken word en beeldende kunst zorgde voor onverwachte vriendschappen.

CARTE BLANCHE

De impact is het grootst als we verbindingen organiseren tussen mensen die elkaar anders niet zouden treffen. Zoals onze spelers met lichtverstandelijke beperking die workshops geven in het reguliere onderwijs. Alleen op die manier kunnen we bubbels doorprikken en een werkelijk inclusieve samenleving zijn.

DISCIPLINE

Design, Film,
Kunst & Technologie

DOELGROEP

PO, VO en
Speciaal Onderwijs

Playgrounds

Playgrounds is een internationaal platform voor creatieve beeldcultuur. Sinds 2006 brengt het makers, onderwijs, industrie en publiek samen met festivals, workshops en exposities. Met inspirerende gastlessen en educatieve programma's maken jongeren kennis met de wereld achter animatie, games, film en digitale kunst.

CREATIEF ZELFVERTROUWEN

Kinderen en jongeren groeien op in een wereld die steeds visueler is. Van sociale media tot games en films: beeldcultuur bepaalt hoe zij zichzelf, elkaar en de samenleving zien. Shirley Hendrikse, hoofd educatie bij Playgrounds, legt uit hoe essentieel het is dat zij beelden leren lezen, maken en delen: "Het is een proces dat ruimte vraagt voor experimenteren, ontdekken en soms ook falen. Wij vatten dit samen als creatief zelfvertrouwen: het vertrouwen om eigen ideeën vorm te geven en te delen, ook als het nog niet volmaakt is."

BEELD IS OVERAL

Dagelijks worden we bewust en onbewust met beeld overspoeld. En we gebruiken het zelf om te communiceren. Foto's en video's op social media, emoji's of memes: beeld is de taal waarin veel kinderen en jongeren zich uitdrukken. "Dat biedt ook nieuwe kansen.", zegt Shirley enthousiast. "Voor kinderen en jongeren die minder sterk in tekst zijn, kan dit een manier zijn om hun stem te laten horen en hun verhaal te delen. Maar kinderen en jongeren zien vaak alleen eindresultaten: een perfecte animatie, een spectaculair special effect of een strak dansfilmpje. De lange weg ernaartoe vol oefening, mislukkingen, samenwerking en herhaling blijft meestal onzichtbaar. Dat zorgt voor een tegenstrijdigheid: beeld is overal en belangrijker dan ooit, maar zorgt ook voor meer onzekerheid over eigen creatieve uitingen. 'Wat gaan anderen ervan vinden?' en 'Ik ga dit echt niet laten zien' zijn reacties die we vaak horen."

Foto: Willeke Machiels

Foto: Erik de Witte

Foto: Willeke Machiels

Creative processen zichtbaar maken, kennis delen en inspireren staan bij Playgrounds centraal. "We richten ons nooit alleen op het eindproduct, maar juist op de stappen ernaartoe.", zegt Hendrikse. "Dat proces van onderzoeken, proberen en maken vormt de kern voor onze activiteiten voor het onderwijs. Met onder andere workshops en gastlessen gericht op game, (animatie)film, media en disciplines dicht bij de leefwereld van kinderen en jongeren, werken we op een laagdrempelige manier aan hun creatief zelfvertrouwen. We laten niet alleen zien hoe iets werkt, maar nodigen leerlingen vooral uit om zelf te maken. Met jonge makers in de klas, met soft- en hardware die niet vanzelfsprekend zijn en met actuele kennis uit de creatieve praktijk, sluiten we aan waar de expertise of faciliteiten van de school vaak ophouden.

We laten zien en ervaren hoe iets ontstaat en geven ruimte aan kinderen en jongeren voor hun idee, hun verhaal, hun blik op de wereld. Zo groeit het vertrouwen om nieuwe dingen aan te gaan. Ze leren dat blijven proberen loont.

Juist tijdens een workshop, gastles of excursie zien we hoe leerlingen opbloeien. Ook als zij met frisse tegenzin beginnen, of normaal weinig van zichzelf laten zien. Dat blijft ons verrassen en inspireren. Maar misschien nog wel het belangrijkste: leerlingen verrassen zichzelf!"

LEERLINGEN VERRASSEN ZICHZELF

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

kantoor in Klokgebouw
Klokgebouw 126
5617 AB Eindhoven
040-309 80 17
shirley@weareplaygrounds.nl

Website

www.weareplaygrounds.nl

preHistorisch Dorp

"Bij het preHistorisch Dorp stap je in een levend geschiedenisboek! Ontdek een boeiende en meeslepende manier om geschiedenis tot leven te brengen voor je leerlingen: die van levende geschiedenis..."

Yvonne Lammers, adjunct-directeur

GESCHIEDENIS ZÉLF ERVAREN

In het openluchtmuseum kunnen leerlingen alles wat ze hebben geleerd tijdens hun geschiedenislessen daadwerkelijk ervaren: zien, horen, aanraken, ruiken en proeven. Yvonne vertelt hoe je als leerkracht niet alleen de lesstof verrijkt, maar er ook voor zorgt dat de lessen een onvergetelijke indruk achterlaten.

"In het preHistorisch Dorp brengen we geschiedenis tot leven. Geen lessen uit een boek, maar ervaren met hoofd, hart en handen. Buiten, tussen historische huizen en ambachten uit de prehistorie en middeleeuwen, ontdekken leerlingen hoe mensen vroeger leefden, werkten en samenleefden. Al doende leren ze, ontwikkelen ze vaardigheden en ervaren ze samenwerking."

Als voorbeeld noemt Lammers het programma *Duik in de prehistorie*: "Leerlingen stappen terug in de ijzertijd. Historische boerderijen, kruidentuintjes en werkschuurtjes laten hen het leven van toen zien. Samen met een historisch bewoner bakken ze brood in een leemoven en maken ze vuur. Ze kunnen speerwerpen, varen in een boomstamkano en kruidenthee maken van vonk tot pot. Alles wat ze in de klas leren, kunnen ze hier daadwerkelijk ervaren: het verleden wordt tastbaar en levendig!"

Yvonne legt uit dat de afdeling educatie de activiteiten voor ieder niveau aan past, zodat iedereen geschiedenis op zijn of haar eigen manier kan beleven: "We zien keer op keer hoe dit soort activiteiten kinderen enthousiast maakt. Niet alleen maakt de omgeving een grote indruk, ze vinden de activiteiten ook nog eens erg leuk en houden er een blijvende herinnering aan over. Een leerkracht die meedoet of de klas voorbereidt, ziet dat

leerlingen nog meer betrokken raken en met verwondering leren. Leerlingen die normaal wat terughoudend zijn, bloeien op als ze actief meedoen. Ze ontdekken, experimenteren en ervaren samen wat het betekent om te leven zoals mensen duizenden jaren geleden.”

HET PREHISTORISCH DORP WORDT MUSEUMPARK VONK

Het preHistorisch Dorp is momenteel volop in ontwikkeling. In de zomer van 2026 groeien ze door naar Museumpark VONK: een museum waar je 15.000 jaar geschiedenis beleeft, van de eerste jagers en verzamelaars tot het ontstaan van Brainport. Yvonne vertelt trots: “Met de ontwikkeling naar Museumpark VONK zetten we een volgende stap. Nieuwe programma’s leggen nog meer nadruk op cultuureducatie en leerdoelen, terwijl bestaande programma’s worden verbeterd of uitgediept. Zo kunnen leerlingen straks nog meer ontdekken, ervaren en doen. Houd onze website in de gaten voor de laatste ontwikkelingen!”

MET VERWONDERING LEREN

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie

Boutenslaan 161B
5644 TV Eindhoven
040 - 252 22 81
info@prehistorischdorp.nl

Website

www.prehistorischdorp.nl

Ingrid van Zummeren

Vanuit film en fotografie ontwikkelt onafhankelijk filmmaker, fotograaf en kunstenaar Ingrid van Zummeren kunsteducatie met een filosofisch tintje. Centraal staan verwondering, verbeelding en anders kijken.

CULTUUREDUCATIE HELPT KINDEREN ANDERS KIJKEN NAAR ZICHZELF EN HUN OMGEVING

"Mijn grootste drijfveer is leerlingen meenemen in verwondering. Daarmee zet ik hun perspectief even op zijn kop, wat kinderen direct in de creativiteit brengt. Ze ontdekken nieuwe manieren om te kijken naar zichzelf en de wereld, wanneer ze spelen met de werkelijkheid bij het maken van stopmotionfilms. Of leren kritisch nadenken over beelden en nieuws, wanneer ze onderzoeken wat echt en nep is. En hun fantasie wordt al helemaal geprikkeld als zij zelf een fake-documentaire maken. De camera biedt een veilige taal, waardoor kinderen zich durven uit te drukken. Cultuureducatie gaat niet om goed of fout, maar om ervaren, kijken en voelen. Juist daar ontstaan creativiteit, veerkracht en een open blik. **"Geef ruimte om te onderzoeken zonder oordeel en laat het eindresultaat los."**

Ingrid van Zummeren

DISCIPLINE Film en Fotografie, Kunst & Technologie **DOELGROEP** PO en Speciaal Onderwijs

CONTACT ivz@3rdeye.nl | www.ingridvanzummeren.com

Maaike Zeegers

Als enthousiaste, ervaren filmdocent geeft Maaike Zeegers interactieve workshops in het primair- en speciaal onderwijs. Het beleven van de magie van film en het ervaren van de kracht van film maken vormen de basis van haar werk.

KINDEREN ZIJN DE VERHALENVERTELLERS VAN DE TOEKOMST

"Cultuureducatie is zoveel meer dan alleen het eindresultaat. Dat zie je wanneer leerlingen verwachtingen van anderen, maar vooral van zichzelf, overtreffen. Van 'Ik kan dat toch niet' naar 'Kijk! Dit heb ik zelf gemaakt!'. Je ziet ze opbloeien en hun zelfvertrouwen groeien. Een filmpje van 30 seconden wordt dan opnieuw en opnieuw afgespeeld. Zo'n succeservaring voor een leerling is ook een succeservaring voor mij. Niks beter dan voor een klas te staan vol met trotse gezichten die niet kunnen wachten hun werk met anderen te delen. Je voelt een nieuwe bruisende energie in de klas die wil doen, wil maken, wil ontdekken. Film heeft een bijzondere zeggingskracht. **"Bied kinderen de kans om te ontdekken hoe ze verhalen kunnen vertellen; ieder op zijn eigen manier. Met of zonder woorden."**

Maaike Zeegers

DISCIPLINE Film, Kunst & Technologie **DOELGROEP** PO en Speciaal Onderwijs

CONTACT mhpzeegers@gmail.com | www.maaikezeegers.nl

Scharrelkunst

Sabien Rutten is sinds 2014 actief met haar bedrijf Scharrelkunst. Ze geeft creatieve doe-workshops op diverse scholen, met als voorkeur het speciaal onderwijs. Verder is ze actief in het sociaal domein met laagdrempelige workshops.

CULTUUREDCATIE IS ONMISBAAR BIJ HET OPGROEIEN

Geef leerlingen de ervaring en het plezier om zelf iets te creëren, want het is belangrijk om iets met je eigen handen te kunnen maken. Zo ontwikkelen leerlingen creativiteit, flexibel en kritisch denken én stimuleer je sociale en motorische vaardigheden. Cultuureducatie maakt verschil. Dat merk ik bijvoorbeeld, wanneer een rumoerige klas helemaal 'zen' wordt tijdens het viltten; heerlijk kneden met warm water en zeep. Of wanneer leerlingen een eigen ontwerp maken en timmeren, met als enige eis dat je erop moet kunnen zitten. Een leerling gaf daarna aan dat ze geen kapster meer wil worden, maar timmervrouw! Iedere leerling heeft andere kwaliteiten. **"Een kind dat theoretisch minder goed presteert krijgt juist zelfvertrouwen door praktisch bezig te zijn tijdens mijn lessen."**

Sabien Rutten

DISCIPLINE Beeldend **DOELGROEP** PO en Speciaal Onderwijs

CONTACT sabienrutten@hotmail.com | www.scharrelkunst.info

De Kunstjuf

Iris Verbakel ontwikkelt als De Kunstjuf educatieve kunstprojecten voor basisscholen, waarin kinderen onderzoekend aan de slag gaan binnen een thema. Ze mogen uitproberen, vies worden en fouten maken. Eigen ideeën worden aangemoedigd!

GEEF KINDEREN DE RUIJTE OM ZELF TE ONTDEKKEN

"Met een creatieve les kun je lesstof op een andere manier aanbieden. Door leerlingen ruimte te geven om zelf te ontdekken wat ze kunnen, leren ze op hun eigen keuzes te vertrouwen. Je ziet kinderen ontspannen als ze merken dat het niet altijd 'iets' hoeft te worden. Ik laat ze bijvoorbeeld bouwen zonder lijm en plakband. Dat levert een schat aan originele oplossingen op! Maar ook plezier én frustratie. Het vraagt om doorzettingsvermogen en samenwerken. Wat mij dan raakt, is de verbazing van de kinderen over hun eigen kunnen. **Door beeldend te laten onderzoeken en de focus te leggen op het proces en niet het eindresultaat, moedig je kinderen aan zich te verwonderen, te experimenteren en zelf problemen op te lossen. Je zult verstelt staan over hoeveel betrokkenheid dit oplevert bij de kinderen!"**

Iris Verbakel

DISCIPLINE Beeldend **DOELGROEP** PO en Speciaal Onderwijs

CONTACT iris@kunstjuf.net | www.kunstjuf.net

Van Abbemuseum

“Het Van Abbemuseum is een museum voor mensen van nu en straks. Een inspirerende omgeving waar kunst het startpunt is voor ontdekken, onderzoeken en betekenisvol leren - ideaal voor elke klas!”

*Glenda Pattipeilohy,
educatie coördinator*

HET MUSEUM ZET AAN TOT BLIKVERRUIMING

In 2026 bestaat het Van Abbemuseum 90 jaar. Het toonaangevende museum richt zich op hoe moderne en hedendaagse kunst de verbeelding prikkelt. Door vernieuwende tentoonstellingen en experimentele kunst daagt het museum (jonge) bezoekers uit tot een nieuwsgierige, open blik op de wereld.

Glenda spreekt uit hoe groot het belang van cultuureducatie is voor het Van Abbemuseum. “Kunst biedt een unieke manier om leerlingen te laten groeien in hun denken, voelen en handelen. Het museum ziet kunst niet als iets dat je alleen bekijkt, maar als een krachtig middel om de verbeeldingskracht te prikkelen. Juist die verbeeldingskracht helpt kinderen en jongeren (of wie dan ook!) om nieuwe perspectieven te ontdekken, vragen te stellen en zich vrij te voelen om buiten de gebaande paden te denken. Kunst laat zien dat je mag twijfelen, opnieuw mag kijken en nieuwe mogelijkheden kunt bedenken.”

KUNST BIEDT VRIJHEID OM TE ONTDEKKEN ZONDER OORDEEL

De educatie coördinator vertelt hoe kunstwerken werelden openen. “Ze laten zien dat één beeld meerdere verhalen kan bevatten, dat perspectieven mogen botsen én naast elkaar kunnen bestaan. Leerlingen ontdekken dat kunst geen goed of fout kent, maar uitnodigt tot onderzoeken, voelen, reageren en creëren. Zo ziet het Van Abbemuseum leerlingen niet als toeschouwers, maar als makers van betekenis. Door te kijken, te praten, te maken en te bewegen in relatie tot kunst, ontwikkelen ze hun eigen taal. Ze leren dat hun ideeën ertoe

Foto: Boudewijn Bollmann

Foto: Boudewijn Bollmann

Foto: Damion Thakoer

doen, dat hun verbeeldingskracht een instrument is waarmee ze de wereld begrijpen en hoe zij daar een onderdeel van zijn. Talentontwikkeling begint precies daar: bij het durven inzetten van je eigen blik.”

IN EEN DIVERSE STAD ALS EINDHOVEN IS KUNST EEN KRACHTIGE VERBINDER

Kunst laat leerlingen kennismaken met verhalen die anders onzichtbaar blijven. “Het museum biedt een veilige ruimte waar verschillen niet worden weggepoetst, maar juist worden omarmd.”, vertelt Glenda enthousiast. “Leerlingen ervaren dat kunst een plek is waar iedereen mag bestaan, waar elke stem telt en waar nieuwe perspectieven welkom zijn. Daarom is cultuureducatie in het Van Abbemuseum zo waardevol. Het is geen uitstapje, maar een ervaring die leerlingen leert om nieuwsgierig te blijven, om vragen te stellen, om zich te verwonderen. Kunst voedt hun verbeeldingskracht en die verbeeldingskracht is precies wat jonge mensen nodig hebben om hun toekomst vorm te geven.”

KUNST VOEDT VERBEELDINGSKRACHT

DAAROM CULTUUR EDUCATIE.

Locatie

Stratumsedijk 2
5611 NH Eindhoven
040-238 10 00
info@vanabbemuseum.nl

Website

www.vanabbemuseum.nl

Wildpark

Wildpark maakt o.l.v. artistiek leiders Annemiek Nienhuis en Lenneke Maas, professioneel theater voor én met jeugd. "Met bevlogen, beeldend en documentair theater dagen wij jong publiek uit open, nieuwsgierig, dwars en betrokken te zijn."

THEATER WAAR JE
VAN 'AAN' GAAT

PUBLIEK ALS MEDESPELER

Als huisgezelschap van Parktheater - Pand P koppelt Wildpark artistieke kwaliteit aan educatieve impact. Zo stimuleren ze de culturele ontwikkeling van jongeren. Wildpark ziet hun publiek als kritische medespelers. Lenneke: "We vragen ze om mee te denken, te reageren en eigen associaties te laten spreken. In workshops op school staat de leerling als maker centraal, want elk kind heeft iets te vertellen. Hun verhalen, meningen en gedachtes zijn dan weer wat óns inspireert."

VERBEELDING IS EEN KRACHT

Lenneke ontdekte haar kracht in theater: "Op school draaide alles om prestaties: toetsen, tempo, resultaten. Belangrijk, maar ik voelde me steeds minder gezien als mens. Er was geen ruimte voor wie ik was, wat mij raakte, waar ik nieuwsgierig naar was. Die ruimte vond ik in muziek, verhalen, kijken naar mensen, geraakt worden. In momenten waarin je even niet het juiste antwoord hebt, maar mag proberen, falen en opnieuw beginnen. Op het podium én in de zaal ontdekte ik dat mijn stem telt, ook als die zoekend is. Mijn verbeelding bleek geen afleiding, maar mijn grootste kracht."

SAMEN NAAR THEATER KIJKEN VERBINDT

Annemiek benadrukt hoe een voorstelling mensen samenbrengt: "Samen luisteren, lachen, ontroerd raken en jezelf herkennen in een verhaal verbindt. Zo zie je dat we allemaal met dezelfde dingen worstelen. Die verbinding hebben we nu meer dan ooit nodig. We lijken veel meer op elkaar dan we denken en hoeven onze binnenkant niet te vergelijken met de buitenkant van een ander. Cultuureducatie opent bij kinderen een nieuw deel van

Foto: TwenZoe

Foto: Patrik Hiesdahl

henzelf. Tijdens workshops zie ik vaak dat een docent geraakt wordt, wanneer een kind ineens opbloeit: vol ideeën, helemaal in zijn element, de sterren van de hemel spelend. Dat is een cadeau voor het kind; een wereld die voor hem opengaat én een docent die een hele andere kant van hem ontdekt!"

ALS LEERKRACHT BIJDRAGEN AAN EEN POSITIEVE ERVARING MET THEATER

Bij elke voorstelling levert Wildpark educatief materiaal. "Een voor-kauwer en een door-kauwer!", lacht Annemiek. "Er is altijd een lesbrief, een filmpje en inspirerend materiaal om met het thema aan de slag te gaan." Ze merkt wel dat er veel druk ligt op leerkrachten. "Plotseling staat er zo'n theateractiviteit op je toch al volle takenlijst. En hoe leuk we het ook maken, het kost je tijd en inspanning. Maar wij zien dat voorbereiding echt helpt! En niks zo fijn als een leerkracht die meegeniet met de klas, of vooraf vraagt: 'Wat zien jullie?', 'Zit je goed?'. De sfeer die zo'n betrokken leerkracht neerzet draagt enorm bij aan een positieve ervaring!"

CULTUUR ALS VANZELFSPREKEND ONDERDEEL VAN HET CURRICULUM

Wildpark heeft met een aantal scholen een duurzame relatie of zoals zij het noemen: 'verkering'. Ze werken samen aan gezamenlijke doelen. Wildpark sluit aan bij activiteitenweken, betreft de scholen bij de voorstellingen, try-outs en workshops. Lenneke roept op om cultuureducatie echt te verankeren in het onderwijs. "Continuïteit is essentieel. Herhaling en verdieping maken cultuur een vanzelfsprekend onderdeel van het curriculum."

**ANNEMIEK IS OOK TE HOREN
IN DE PODCAST DAAROM
CULTUUREDUCATIE. LUISTER
DE HELE SERIE OP SPOTIFY**

**DAAROM
CULTUUR
EDUCATIE.**

Locatie
Parktheater Eindhoven
Theaterpad 1
06-476 617 27
info@wildpark.nu

Website
www.wildpark.nu

Kunstloc Brabant

Scholen in Eindhoven kunnen voor advies en scholing over cultuureducatie terecht bij CultuurStation. Voor Brabantse scholen buiten Eindhoven is er Kunstloc Brabant.

PENVOERDER CMK IN NOORD-BRABANT

Toegang tot kunst is niet vanzelfsprekend. Daarom legt Kunstloc Brabant een stevige basis voor cultuureducatie in het onderwijs, zodat alle kinderen via school kunnen kennismaken met kunst en erfgoed. Namens de provincie Noord-Brabant is Kunstloc Brabant penvoerder van Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), samen met lokale partners. En dat voor maar liefst 52 gemeenten. Op gemeentelijk niveau werken cultuuraanbieders, intermediairs en scholen samen. Noord-Brabant heeft een sterk netwerk van lokale intermediairs binnen de gemeenten.

ONDERSTEUNING VOOR SCHOLEN

Kunstloc Brabant vindt het belangrijk dat scholen kwalitatief goed cultuuronderwijs geven dat past bij hun visie. Daarom biedt Kunstloc professionalisering voor schoolteams, leraren, cultuurcoördinatoren en intermediairs. Zij organiseren bijvoorbeeld ICC-cursussen PO en trainingen cultuurcoördinator VO. Ook bieden ze professionaliseringsaanbod voor intermediairs. Zo kunnen zij scholen effectief begeleiden en ontvangen alle leerlingen kwalitatief goed cultuuronderwijs.

Wil je weten welke intermediair jouw school kan ondersteunen?
www.kunstlocbrabant.nl/kennis-inspiratie/netwerk-lokale-intermediairs-1154

Foto: Joost van der Velden

Filmhub Zuid

Eerste hulp bij filmeducatie!

Bewegend beeld is overal. We communiceren met beelden en maken voortdurend beelden van onszelf en de wereld om ons heen. Kinderen en jongeren groeien ermee op. Dat maakt het belangrijk dat zij op school op een positieve en open manier kennismaken met film.

Daar zorgen we voor bij Filmhub Zuid! Hét regionale netwerk voor filmeducatie in Noord-Brabant, Limburg en Zeeland. Wij verbinden scholen, culturele instellingen en filmmakers en ondersteunen het

duurzaam verankeren van filmeducatie in het onderwijs. Scholen in het primair-, voorgezet- en speciaal onderwijs bieden wij advies, deskundigheidsbevordering, lesmateriaal, netwerkbijeenkomsten en koppelingen aan professionele filmaanbieders. Neem gerust contact op voor advies, projectondersteuning en passend filmaanbod.

Astrid Spraakman,
Consulent Noord-Brabant
www.filmhubzuid.com

Erfgoed Brabant

Erfgoed, is mensenwerk!

Erfgoed Brabant is het provinciale kennis- en expertisecentrum voor erfgoed in Noord-Brabant. Wij werken voor en door de hele provincie. Erfgoed is mensenwerk, gaat over betekenisgeving en actuele maatschappelijke vraagstukken. Onze educatiespecialisten helpen je erfgoed een plek te geven in jouw onderwijs. We hebben kant-en-klare lesprojecten voor het primair en voortgezet onderwijs die stevig verankerd zijn in de leerdoelen voor cultuureducatie. De leerlijn Wijzer met erfgoededucatie geeft je extra handvatten bij het ontwikkelen van erfgoededucatie die bij het onderwijs op jouw school past.

Je kunt ons ook vragen voor een teamscholing of workshop over erfgoed. Onze scholing is op maat en de vraag van de school staat centraal. Voor scholen die meer verdieping willen en bijvoorbeeld duurzaam willen samenwerken met een erfgoedinstelling zijn er ook genoeg mogelijkheden. Kijk voor al onze diensten op erfgoedbrabantacademie.nl of neem contact met ons op.

Rolf Vonk,
teamleider scholing
en medewerker educatie
www.erfgoedbrabant.nl

Wist je dat

Cultuureducatie in Eindhoven bruist van de activiteiten?

Elke school z'n **EIGEN 'CULTUURHULP'** heeft bij CultuurStation voor alle vragen, ideeën en culturele plannen

Ruim **18.000 EINDHOVENSE** leerlingen jaarlijks cultuureducatie ontvangen vanuit CmK

Ons leerplein ieder jaar gevuld is met **KOSTELOZE**, inspirerende workshops en trainingen

Intermediairs jaarlijks **50 VOORSTELLINGEN BEZOEKEN** om de allermooiste te selecteren die leerlingen raken, inspireren en hun blik verruimen

Je ieder jaar een **GEZELLIGE ÉN LEERZAME NETWERKBIJEENKOMST** kunt bijwonen

Culturele aanbieders het fantastisch vinden om **MET SCHOLEN SAMEN TE WERKEN** om tot een passend programma te komen

Elke school **CULTUUREDUCATIE** kan borgen via 'mijn CultuurStation' op onze website

Meer dan **300 INSTRUMENTEN** mét praktische lesbrief uitgedeeld zijn aan de Eindhovense basisscholen

Ruim 7.000 leerlingen elk jaar meedoen aan **HET KINDERPROJECT VAN GLOW**

Je het aanbod van talloze **EINDHOVENSE CULTURELE AANBIEDERS** op één plek vindt? Check www.cultuurstation.nl en ontdek wat er allemaal mogelijk is

Cultuurprofessionals toffe **MATERIALEN KUNNEN LENEN** om kunst en technologie te verbinden

We over een paar jaar **VAN 3 NAAR 7 KERNDOELEN** voor cultuureducatie gaan

Kom in contact

CultuurStation

Marieke Vosselman

directeur

marieke.vosselman@cultuurstation.nl

Anita Tromp

intermediair primair onderwijs

anita.tromp@cultuurstation.nl

Ellen Steenbakkers

intermediair primair onderwijs

ellen.steenbakkers@cultuurstation.nl

Eva-Marijn de Vries

intermediair voortgezet onderwijs

eva.marijn.de.vries@cultuurstation.nl

Renate van Maasakkers

intermediair primair onderwijs

renate.van.maasakkers@cultuurstation.nl

Rianne Selten

intermediair primair en voortgezet onderwijs

riane.selten@cultuurstation.nl

**PONG.
CREATIVE**

Ontwerp en opmaak: www.pongcreative.nl

08 APRIL #2026

CultuurStation

cultuur
eindhoven